

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı
Eğitim Yönetimi Teftişı Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı

**YEREL YÖNETİMLERİN EĞİTİME KATKILARI
TÜRKİYE, ÇANAKKALE BELEDİYESİ İLE
ALMANYA, OSNABRUECK BELEDİYESİ ÖRNEĞİ**

Semra GÜNEY

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2010

YEREL YÖNETİMLERİN EĞİTİME KATKILARI
(TÜRKİYE, ÇANAKKALE BELEDİYESİ İLE
OSNABRUECK BELEDİYESİ ÖRNEĞİ)

Semra GÜNEY

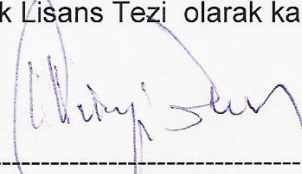
Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı
Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

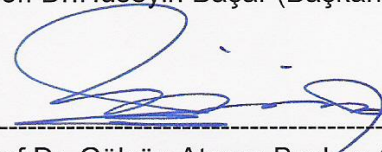
Ankara, 2010

KABUL VE ONAY

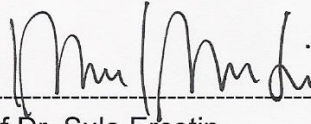
Semra GÜNEY tarafından hazırlanan “Yerel Yönetimlerin Eğitime Katkıları (Türkiye, Çanakkale Belediyesi ile Almanya, Osnabrueck Belediyesi Örneği)” başlıklı bu çalışma, 05.04.2010 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

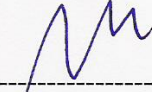
Prof. Dr. Hüseyin Başar (Başkan)

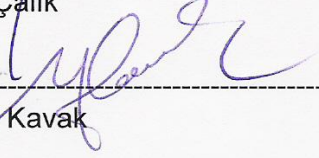
Prof. Dr. Gülsün Atanur Başkan (Danışman)

Prof. Dr. Şule Erçetin

Prof. Dr. Temel Çalık

Prof. Dr. Yüksel Kavak

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kağıt ve elektronik kopyalarının Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim sadece Hacettepe Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin ...3... yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

05.04.2010

Semra GÜNEY

TEŞEKKÜR

Çalışmam süresince bana gösterdikleri anlayış ve destek için Tez Danışmanım Sayın Prof. Dr. Gülsün Başkan'a, Araştırma Görevlisi Sayın Nilay Neyişçi'ye, ve çalışmama katkılarını sunan, tüm saygıdeğer hocalarıma çok teşekkür ederim.

Çalışmam sırasında, ilgi ve yardımlarını esirgemeyen Çanakkale Belediye Başkanı Sayın Ülgür Gökhan'a, Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdiresi Sayın Duygu Albayrak'a, Kültür-Sanat Sorumlusu Sayın Gülay Sarışen'e, Özel Kalem Müdiresi Sayın Sevil Albay'a , Stratejik Planlama Sorumlusu Sayın Evrim Akman'a, Dış İlişkiler Sorumlusu Sevgili Hayriye Uyav'a, Osnabrueck Belediyesi bilgilerine erişmemde emeği geçen Osnabrueck Kardeşkent Elçisi Sevgili Nurhan Sözer'e, teşekkürü bir borç bilirim.

Ayrıca, Çanakkale-Ankara hattında bana lojistik ve moral destek sağlayan Sevgili Dostlarım, Figen ve Devrim Melekoğlu ile; Almanca –Türkçe tercümelerde yardımcı olan, çalışmalarım sırasında benden yardım ve tahammüllerini esirgemeyen Eşim M. Melih Güney'e ve Sevgili Oğlum, Adahan'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Ankara, 2010

Semra GÜNEY

ÖZET

GÜNEY, Semra. Yerel Yönetimlerin Eğitime Katkıları (Türkiye, Çanakkale Belediyesi ile Almanya, Osnabrueck Belediyesi Örneği) , Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2010.

Bu araştırmada bir yerel yönetim birimi olarak belediyelerin, yönetiminden sorumlu oldukları yerel topluluğun temel gereksinimi olan eğitim hizmetlerinin sağlanmasında, Çanakkale Belediyesi ile StadtOsnabrueck Belediyesi arasındaki eğitim hizmeti sorumlulukları karşılaştırılmaya çalışılmış ve söz konusu belediyelerin eğitim görevleri ile eğitim kurumlarının örgütlenme biçimi dikkate alınarak, eğitim uygulamaları alanında inceleme yapılmıştır.

Araştırma tanımlayıcı bir çalışma olup; evren, kent belediyeleridir. Çanakkale Belediyesi ve Osnabrueck Belediyesi ile ilgili sayısal veriler ve diğer bilgiler toplanarak, tablolar oluşturulmuş uygulamadaki benzerlikler ve farklılıklar ortaya konulmuştur. Elde edilen veriler yorumlanarak aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Yerel yönetim birimi olarak Çanakkale Belediyesi, örgün eğitim sistemi içinde rol almamaktadır. Osnabrueck Belediyesi, kentteki tüm eğitim kurumlarının (yüksek eğitim kurumları hariç) bağlı olduğu bir yönetim birimidir. Bu sonuç belediyelerin tercihleri değil, ülkelerindeki eğitim kurumlarının yönetsel olarak örgütlenme biçiminden kaynaklanmaktadır.
2. Örgün eğitim kurumları Çanakkale’de devlet, Osnabrueck’te belediye tarafından finanse edilmektedir.
3. Çanakkale’de doğrudan sorumlu olmamakla birlikte Belediye, halk eğitim hizmetlerinde önemli roller almaktadır. Osnabrueck’te halk eğitim hizmetleri doğrudan Belediyenin sorumluluğundadır.
4. Çanakkale Belediyesi yönetim örgütünde Eğitim Bölüm Müdürlüğü vardır. Ancak, bu birim sadece Belediye çalışanlarının hizmetiçi eğitim programlarının

yürütülmesine yönelik olarak kurulmuştur. Osnabrueck Belediyesi, kentteki tüm kamu çalışanlarının hizmetiçi eğitim programlarıyla ilgilenmektedir.

5. Çanakkale ve Osnabrueck Belediyeleri, uluslararası programlardan yararlanarak, Avrupa Birliği fonlarıyla desteklenen projeler ve Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı (UNCED) , Rio Deklerasyonu'nun bir uygulama belgesi olan Yerel Gündem 21 Platformu aracılığıyla, yaygın eğitim alanında çalışmalar yaparak halk eğitim uygulamalarına katkıda bulunmaktadır.

Araştırma sonucuna göre, eğitim uygulamalarının daha etkin olabilmesi ve daha çok sayıda kentliyi kapsayabilmesi için aşağıdaki öneriler düşünülmüştür;

1. Çanakkale Kenti'nin, tüm eğitim hizmetleri ile ilgili kayıtların tutulduğu, güncel program ve duyuruların yer aldığı bir 'eğitim ofisi' ve bu ofise bağlı bir eğitim portalı kurulabilir.
2. Yüksek eğitim düzeyinde 'sürdürülebilir yetişkin eğitimi' hedeflenerek yaşam boyu eğitim konusu gündeme alınabilir.
3. Çanakkale ve Osnabrueck Belediyeleri arasında ortak hizmetiçi eğitim programları yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: yerel yönetim, eğitim yönetimi, örgün eğitim, yaygın eğitim, hizmetiçi eğitim, belediye, okullar, kent konseyi.

ABSTRACT

GÜNEY, Semra. The Contributions of the Local Administration to the Education, Çanakkale and Osnabrueck Cases. Master Thesis, Ankara, 2010.

Education is one of the basic social human needs to be accomplished by the local administrative bodies beyond central governments policies. It is compared the responsibilities and the current positions of both Osnabrueck and Çanakkale municipalities and to figure it out the legal responsibilities, the organizational models of the educational institutions, and the application of educational activities has been studied.

The scope of this descriptive study is the municipalities of Çanakkale and of Osnabrueck. After collecting statistical and other data, tables are formed and similarities and discrepancies are shown in comparative basis. Following outcomes are found:

1-Çanakkale Municipality is not involved neither in decision making nor in performing any formal educational activity as a result of Turkey's general legal framework. However, in Osnabrueck the primary and secondary educational institutions depend mainly on the local municipality.

2- Formal educational primary and secondary educational institutions financed by the central government in Çanakkale, however, Osnabrueck's municipality is the main source for financing the schools in Osnabrueck.

3- Although being not directly responsible for the informal educational activities, the municipality in Çanakkale plays important roles in informal educational activities. In Osnabrueck, on the other hand, the municipality is completely responsible also in informal educational realm.

4-There is an educational directorate in Canakkale Municipality. But, its main mission is in service training of the municipality personnel. In Osnabrueck all kinds of in service trainings of all public sector employees' organized by the municipality.

5- In both instances, they get benefits of international programmes, especially supported by European Union, in informal educational activities.

To get more effectual results of educational activities, followings may be suggested within the framework of this study:

1- To organize an "Education Office" in which all kind of educational inventory of Çanakkale collected and an "educational web portal" through which the educational inventory and educational activities announced.

2- To organize sustainable adult education by emphasizing continuing education which is aimed exclusively to adults who already possess an university degree.

3- To organize mutual educational activities about in service training between Çanakkale and Osnabrueck municipalities.

Keywords: local administration, educational administration, formal education, informal education, in service training, municipality, schools, city council.

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

KABUL VE ONAY	i
BİLDİRİM.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER DİZİNİ	viii
KISALTMALAR DİZİNİ	xii
ÇİZELGELER DİZİNİ	xiii
ŞEKİLLER DİZİNİ	xv

BÖLÜM I

1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.1.1. Türkiye’de Eğitimde Yasal Dayanaklar.....	6
1.1.2. Almanya’da Eğitimde Yasal Dayanaklar.....	9
1.1.3. Türkiye’de Eğitim Kurumlarını Örgütlenme Biçimi.....	11
1.1.4. Almanya’da Eğitim Kurumlarının Örgütlenme Biçimi	14
1.1.5. Türkiye’de Belediyelerin Eğitim Görevleri.....	17
1.1.6. Almanya’da Belediyelerin Eğitim Görevleri (AS).....	20
1.1.7. Çanakkale ve Çanakkale Belediyesi Hakkında Genel Bilgi.....	21
1.1.8. Osnabrueck ve Osnabrueck Belediyesi Hakkında Genel Bilgi.....	26
1.2. Problem Cümlesi.....	29
1.3. Alt Problemler.....	30
1.4. Araştırmanın Önemi.....	30
1.5. Sınırlılıklar.....	31
1.6. Tanımlar.....	32

BÖLÜM II

2. YÖNTEM	33
2.1. Araştırmanın Modeli.....	33
2.2. Araştırmanın Evreni	33
2.3. Verilerin Toplanması.....	33
2.4. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması.....	34

BÖLÜM III

3. BULGULAR VE YORUM	36
3.1. Çanakkale Belediyesi ve Osnabrueck Belediyesi'nin Eğitim Uygulamaları ile İlgili Bulgu ve Yorumlar.....	36
3.1.1.Çanakkale Belediyesi'nin Eğitim Uygulamaları....	36
3.1.1.1. Örgün Eğitime Yönelik Eğitim Uygulamaları.....	37
3.1.1.2. Yaygın Eğitime Yönelik Eğitim Uygulamaları.....	39
3.1.1.3. Hizmet İçi Eğitime Yönelik Eğitim Uygulamaları.....	43
3.1.1.4. Eğitime Katkı Sağlayan Uluslararası Programlar.....	45
3.1.2. Osnabrueck Belediyesi'nin Eğitim Uygulamaları.....	48
3.1.2.1. Örgün Eğitime Yönelik Eğitim Uygulamaları.....	49
3.1.2.2. Yaygın Eğitime Yönelik Eğitim Uygulamaları.....	54
3.1.2.3. Hizmet İçi Eğitime Yönelik Eğitim Uygulamaları.....	57
3.1.2.4. Eğitime Katkı Sağlayan Uluslararası Programlar.....	58
3.1.3. Çanakkale Belediyesi ve Osnabrueck Belediyesi Eğitim Uygulama Benzerlikleri ve Farklılıkları.....	60
3.1.4. Çanakkale Belediyesi'nin Yararlanabileceği Osnabrueck Belediyesi Eğitim Uygulamaları.....	64

BÖLÜM IV

4.SONUÇLAR VE ÖNERİLER	66
4.1. Sonuçlar.....	66
4.2. Öneriler.....	67
KAYNAKÇA	68

EKLER

Ek.1. Çanakkale Eğitim Eylem Planı.....	76
Ek.2. Osnabrueck Yaş Gruplarına Göre Nüfus Dağılımı.....	83
Ek.3. Osnabrueck Meslek Okulları.....	84
Ek.4. Osnabrueck ve Çanakkale Belediyesi İşbirliği Protokolü.....	85
Ek.5. Çanakkale Belediyesi 11.03.2010 Tarihli Bilgi Yazısı.....	86
Ek. 5/1 Çanakkale Belediyesi ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü İşbirliği Protokolü.....	87
Ek. 5/2 Çanakkale Belediyesi Sertifika Örneği.....	90
Ek. 5/3 Çanakkale Belediyesi Hizmetiçi Eğitim Harcama Bilgi Yazısı	91
Ek. 5/4 Çanakkale Belediyesi YG 21 ile ilgili Bilgi Yazısı.....	92
Ek. 5/5 Çanakkale Belediyesi Eğitim Harcamaları Bilgi Yazısı.....	93
Ek.6 Çanakkale Belediyesi 2006/264 No'lu Meclis Kararı	94
Ek.7 Osnabrueck Belediyesi 2007 Toplam Bütçesi.....	97
Ek.8 Osnabrueck Belediyesi 2008 Toplam Bütçesi.....	98
Ek.9 Osnabrueck Belediyesi 2007,2008 Toplam Okul Giderleri.....	99
Ek.10 Osnabrueck Belediyesi, Toplam Kültür/Eğitim Giderleri.....	100
Ek.11 Osnabrueck müzik ve Görsel Sanat Okulları Öğrenci Sayıları.....	101
Ek.12. Osnabrueck OYEM (Volkshochschule) Katılımcı Sayıları.....	101

Ek.13. Osnabrueck , Yıllık Konser ve Tiyatro Katılımcı Sayıları; Yıllık Müze Ziyaretçi Sayıları ; OsnabrueckHalle Katılımcı Sayıları.....	102
Ek.14. Osnabrueck Belediye Kütüphanesi Katılımcı ve Ödünç Yayın Yıllık Sayıları.....	103
Ek.15. Osnabrueck Belediyesi Hizmetiçi Eğitim (Fortbildung) Programları...	104
Ek.16 Osnabrueck Belediyesi Hizmet İçi Eğitim Giderleri	107
Ek.17 Çanakkale Belediyesi Araştırma Başvuru Yazısı.....	108
Ek: 18 Çanakkale İl Milli Eğitim Müdürlüğü 25.12.2009 tarihli Yazısı.....	110

KISALTMALAR DİZİNİ

xii

ADNKS	Adrese dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
AS	Aşağı Saksonya
BM	Birleşmiş Milletler
BMBF	Federal Almanya Eğitim ve Araştırma Bakanlığı (Bundesministerium für Bildung und Forschung)
ÇBFR	Çanakkale Belediyesi Faaliyet Raporu
ÇB	Çanakkale Belediyesi
ÇİEP	Çanakkale İli Eylem Planı (Valilik)
ÇOMÜ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
DPT	Devlet Planlama Teşkilatı
EEP	Eğitim Eylem Planı
ESF	Avrupa Sosyal Fonu (European Social Fund)
IULA-EMME	-Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği, Doğu Akdeniz ve Ortadoğu Bölge Örgütü.
KEP	Kent Eylem Planı (Belediye)
KMK	Federal Almanya Eyaletlerarası Eğitim Bakanları Konferansı (Ständige Konferenz der Kultusminister der Länder in der Bundesrepublik Deutschland)
YG 21	Yerel Gündem 21 (Local Agenda 21)
LRO	“Öğrenen Bölge” Osnabrueck (Die Lernende Region-Osnabrueck)
MEBBR	Milli Eğitim Bakanlığı Bütçe Raporu
MEBMEY-	Milli Eğitim Bakanlığı, Milli Eğitim Müdürlükleri Yönetmeliği
MEGEP	Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi
METK	Milli Eğitim Temel Kanunu
OB	Osnabrueck Belediyesi
TDK	Türk Dil Kurumu
TÜİK	Türkiye İstatistik kurumu
UNCED	Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı (United Nations Conference on Environment and Development)
UNDP	Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (United Nations Development Programme)

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge 1. Türkiye ve Almanya Okuma- Yazma ve Okullaşma Oranları.....	4
Çizelge 2. Çanakkale Nüfusunun (Merkez İlçe) Cinsiyete Göre Bitirilen Eğitim Düzeyi (+ 6 yaş) -2008-	23
Çizelge 3. Çanakkale Belediyesi, Örgün Eğitime Yönelik Harcamaları (2007-2008, bin TL).....	39
Çizelge 4. Çanakkale Belediyesi Yaygın Eğitim Etkinlik,Kurs,Kursiyer Sayıları (2007-2008).....	42
Çizelge 5. Çanakkale Belediyesi Yıllık Toplam Harcamaları ve Toplam Eğitim ve Kültür Harcamaları TL , (2007 – 2008 Yılları).....	42
Çizelge 6. Çanakkale Belediyesi'nde Uygulanan Hizmetiçi Eğitim Seminerleri 2007-2008.....	44
Çizelge 7. Çanakkale'de, YG 21 Eğitim Etkinlikleri ve Katılımcı Sayıları ile 2007-2008 Harcamaları-TL.....	46
Çizelge 8. Çanakkale Belediyesi ,Eğitime Katkı Sağlayan Dış Kaynaklı Proje, Katılımcı Sayıları ve Toplam Bütçesi -Euro-	48
Çizelge 9. Osnabrueck Belediyesi'nin Toplam Harcamaları ile Okullar ve Kültür Harcamaları 2007-2008 Yılları - Euro-.....	50
Çizelge 10. Osnabrueck'te İlk ve Ortaöğretim Okullarındaki Öğrenci, Öğretmen ve Okul Sayıları (2009 yılı).....	53

Çizelge 11. Osnabrueck Yetişkin Eğitim Merkezi Katılımcı Sayıları 2007- 2008 Yılları.....	56
Çizelge 12. Osnabrueck Belediyesi, Hizmetiçi Eğitim (Fortbildung) Giderleri ve Toplam Personel Giderleri 2007-2008 -Euro-...	58
Çizelge 13. Çanakkale ve Osnabrueck Belediyeleri'nin, Eğitim Uygulamaları ve Bazı Yönetim Özellikleri, Benzerlikler ve Farklılıklar	62

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. MEB Çanakkale İl Milli Eğitim Müdürlüğü Örgüt Şeması.....	12
Şekil 2. Aşağı Saksonya Bilim ve Kültür Bakanlığı Örgüt Şeması (<i>Niedersachsen Ministerium für Wissenschaft und Kultur</i>)	15
Şekil 3. Aşağı Saksonya Eğitim Bakanlığı Örgüt Şeması (<i>Niedersachsen Kultusministerium</i>).....	15
Şekil 4. Çanakkale Belediyesi Yönetim Örgütü Şeması	24
Şekil 5. StadtOsnabrueck Belediye Yönetim Örgütü Şeması	28

BÖLÜM I

GİRİŞ

Araştırmanın bu bölümünde problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, sınırlılıklar, tanımlar ve araştırmanın öneminden bahsedilmektedir.

1.1.Problem Durumu

Küreselleşme, ulusal hükümetlerin ekonomik rollerini azaltmış, küresel rekabetin ülkelerden çok, uluslararası şirketler arasında olmasına yol açan bir süreci hızlandırmıştır. Artık küresel rekabet, Japonya ile ABD, Avrupa ile ABD arasında olmaktan çok Fuji ile Kodak, Boeing ile Airbus arasında olmaktadır. Gelecekte çıkar çatışmaları, ülkeler arasında değil, ulus devletler ve çok uluslu şirketler arasında oluşacaktır. Teknolojik gelişmeler ve bilişim teknolojilerinin yaygınlaşması bilgi akışını hızlandırmış, zaman, mekân ve mesafe algılamalarını değiştirmiş, yeni küresel değerlerin oluşmasına zemin hazırlamıştır. Küreselleşmeyle, insanlığın ortak değerleri oluşmaya başlamış; insan hakları, özgürlük, adalet, eşitlik gibi kavramlar toplumun tüm kesimlerine yaygınlaşmış; sadece seçkin kesimin eğitimi değil, toplumun tabanına ulaşan bir eğitim sistemiyle ve kitlesel olarak yetişmiş nitelikli nüfusa gereksinim olduğu ortaya çıkmıştır. İnsanlar ve toplumlar küreselleşmenin olumsuz etkilerine karşı önlem almak durumundadırlar. Dünyadaki ülkelerin üretim gücü ve tüketim olanakları aynı değildir. Gelir dağılımı gelişimini tamamlayamamış devletler aleyhine bozulacak, güçlü devletler, üretim gücünü yoksul uluslar üzerinde kullanma olanağı bulacaklardır (Balay,2004:63-64).

Avrupa Konseyi Mart 2000 de “Lizbon Stratejisi” adlı bir program başlatmıştır. Bu programın amacı, Avrupa Birliği’ni dünyadaki en rekabetçi ve dinamik bilgiye dayalı ekonomi haline getirmektir. Avrupa’daki eğitim ve öğretim sistemlerinin,

2010 itibariyle dünya çapında bir kalite referansı haline gelmesi amaçlanmaktadır. Yaşam boyu, yüksek kalitede sınırsız eğitim sağlayan yüksek öğrenim alanları oluşturulmalıdır (Şimşek, 2008:110). Bunu gerçekleştirebilmek için aşağıdaki stratejik amaçlar belirlenmiştir: *“AB’de eğitim ve öğretim sistemlerinin kalitesinin ve etkililiğinin artırılması; herkesin eğitim ve öğretimin sistemlerine erişiminin kolaylaştırılması ve eğitim ve öğretim sistemlerinin daha geniş anlamda dünyaya açılması”* (MEGEP,2007:3).

Ülkesel sınırları aşarak dünya ölçeğinde ekonomik işbirliği ve entegrasyon olarak tanımlanan küreselleşme; sosyal anlamda, ekonomik eğilimlerin oluşturduğu ortamda gelişecektir. Bu öngörüye göre; federatif yapılar artacak, yerel yönetimler güçlenecek, ve belki de ulusal sınırlar ve merkezi hükümetler önemlerini kaybedecektir. O halde *“ekonomik güçten yoksun olmanın hemen hemen her şeyi kaybetmek anlamına geleceğinin iyice bilincinde olarak”* demokratikleşme ve yerelleşme ihtiyaçlarını çok hızlı ele almalıyız (Yücel, 2003:99).

Dünyada eğitime olan talep hızla artmaktadır. Gelecekte, eğitimde beceri düzeyinin yükselmesi, bireyin kendini yetiştirmesi, geliştirmesi ve bireysel yeteneklerini sonuna kadar kullanabilmesi ön plana çıkacak ve ülkeler kitlesel olarak eğitilmiş insan güçleriyle, rekabet edebilme becerisine ulaşmaya çalışacaklardır. İçinde bulunduğumuz yüzyılda eğitimden beklenen değişimin aşağıdaki şekilde olması öngörülmektedir(Özden, 2008:13-20).

- Bilgiyi depolama değil, bireyin bilgi üretme kapasitesini geliştirme.
- Ezbere dayalı müfredat yerine, çocukların düşünme, problem çözme ve yeteneklerini geliştirme ortamlarının oluşturulduğu programlar hazırlama.
- Okulda edinilen bilginin yaşam boyu yetmeyeceği ilkesiyle ‘öğrenmeyi öğrenme’ programına geçme.
- Eğitimde çok yönlü zeka gelişimini hedefleme.

Hızla çoğalan bilgi karşısında, herşeyi bilmek yerine, hangi bilgiyi nereden nasıl sağlayacağını bilen, öğrenmeyi öğrenen insana gereksinim duyulacaktır. İletişim ve ulaşım olanaklarının artması, uluslararası ticaret, bilgi birikimi, teknoloji, beceri, beyin gücü gibi dinamikler 21. yüzyılın kentlerini önemli kılmakta ülkemizde artan nüfus nedeniyle eğitim gereksinimi de hızla artmaktadır. Bugün eğitim sistemimizde üretilen eğitim hizmetinin kalitesi istenilen düzeyde değildir. Oysa kent dinamiklerini harekete geçirme yeteneğine, merkezi yönetimden daha fazla sahip olan belediyelerimiz, ancak sosyal sorumluluk gereği, yaygın eğitim kapsamında, eğitim faaliyetinde bulunmakta; örgün eğitimdeki rolleri ise okul binalarını tamiri gibi maddi yardımlarla sınırlı kalmaktadır.

Dünyadaki eğilim, eğitimde yönetme yetkisinin merkez ile yerel yönetim arasında paylaşılması gerektiği yönündedir. Ancak, Türkiye’de eğitim hizmeti yerel yönetimler tarafından üretilmemektedir. 5393 Sayılı Belediye Kanunu sadece okul binalarının bakımı ve onarımından; okulların araç, gereç gereksinimlerinin karşılanmasından (Md:14) bahsederken, 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu eğitim hizmetinden söz etmemekte, eğitim sözcüğü ilgili kanunda, dolaylı olarak yer almaktadır.

Türkiye’de insan kaynakları, genel hizmetler, öğrenci, yayınlar, araştırma geliştirme gibi eğitim sistemi ile ilgili tüm kararlar Milli Eğitim Bakanlığı tarafından alınmaktadır. İlde MEB’in birimi olarak İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Bakanlığın kararlarını uygulamaya koymaktadır.

İl İdaresi Kanunu’na göre ise (5442 Sayılı Yasa, Md:4) Vali, tüm devlet işlerinin sorumlusudur. Dolayısıyla ilin eğitim işlerini yönetme görevi de vardır. İl eğitim örgütü (İl Milli Eğitim Müdürlüğü) de valilik örgütünün bir alt birimidir. İlin eğitim yöneticisi valiye karşı sorumlu olmak kaydıyla İl Milli Eğitim Müdürü’dür. İl Milli Eğitim Müdürleri, İlin her derecedeki örgün ve yaygın eğitim işlerini kendisine verilen yetki ölçüsünde yapmakla görevlendirilmişlerdir.

Bakanlığın işlevleri ise, şu şekilde sıralanmıştır: Araştırma, planlama; eğitim programlarının yapılması ve yürürlüğe konması; öğrenci işleri; personel işleri;

yapım, onarım, donatım, araç işleri; bütçe yapma; değerlendirme ve denetlemedir (Türk,2002:18).

UNDP, 2007 karşılaştırmalı ülke verilerine göre Türkiye 15 yaş üstü yetişkin nüfus okuma yazma oranı % 88.7 dir. Almanya'da okuma yazma oranı % 99 olarak belirtilmiştir. Nüfusun 25 yaş üstü grubuna baktığımız zaman, Türkiye'de yoğunluk ilköğretimi bitirenler (%76,8) grubunda iken , Almanya'da

Çizelge:1 Türkiye ve Almanya, Okuma-Yazma ve Okullaşma Oranları 2007

	Türkiye %	Almanya %
Okuma Yazma Oranı + 15 yaş	88,7	99,0
Okuma Yazma Oranı, Kadınlar İçin	81,3	99,0
Okuma Yazma Oranı, Erkekler İçin	96,2	99,0
Okullaşma Oranı (Genel)	71,1	88,1
Okullaşma Oranı, Kadınlar İçin	66,3	87,5
Okullaşma Oranı, Erkekler İçin	75,7	88,6
İlköğretimi Bitirenler + 25 yaş	76,8	21,5
Ortaöğretimi Bitirenler +25 yaş	14,7	57,1
Yüksek Öğrenimi Bitirenler	8,5	21,4
Yıllık Doğal Nüfus Artışı	1,2	0,2

KAYNAK : UNDP- BM Kalkınma Programı'ndan düzenlenmiştir.

yoğunluk ortaöğretimi bitirenler (%57,1) grubunda oluşmaktadır. Almanya'da ortaöğretim ve yüksek öğrenim bitirenler toplamı (57,1+21,4) olan % 78,5 Türkiye'de ilköğretimi bitirenler yüzdesi olan 76,8 ' e denk düşmektedir.

Görülmektedir ki; eğitim seviyemiz oldukça düşüktür. Bu amaçla çeşitli çalışmalar yapılmış ve kalkınma planlarında özellikle eğitim dikkate alınmıştır. Eğitim seviyesinin yükseltilmesi ve eğitimin işgücü talebine duyarlı hale getirilmesi, eğitim sisteminin etkili, erişilebilir ve fırsat eşitliğine dayalı olarak dünyaya açılabilir kılınması ilkelerini hedef belirleyen Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007 - 2013) aynı zamanda toplumun yerel dinamiklere ve içsel

potansiyele dayalı olarak gelişmesinin sağlanması; kurumlararası yetki ve sorumluluğun rasyonelleşmesi; bir başka ifadeyle sorun çözümünde paydaş olabilme geleneğinin kazandırılması hedeflerini belirlemiştir. Plan ,Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şart'ını da dikkate alarak, merkezi yönetimden yerel yönetimlere yetki ve görev aktarımının gerekli olduğunu belirterek önümüzdeki dönemde yerel yönetimler aracılığıyla kalkınma ve gelişme hedeflemektedir. Plana göre 2013 yılında hedef, ilköğretim ve ortaöğretimde okullaşma oranı % 100, yüksek öğrenim de ise, okullaşma oranı % 33 (örgün) ve % 48 (örgün +açık öğretim) olarak belirlenmiştir.

Türkiye 1988 yılında “Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı”nı imzalamış ve 1992 yılında da TBMM’ den geçirerek yürürlüğe koymuştur. Şart, yerel yönetimlerin üye ülkelerde nasıl yapılandırılması gerektiğini, yerel yöneticilerin hak ve yetkilerinin neler olduğunu, hükümetlerin bu konu ile ilgili yükümlülüklerini açıkça belirtmektedir. İmzalayan ülkeler, çekince koydukları konular hariç Şart’ın kurallarına uymayı taahhüt etmişlerdir (Mildon, 2003:123). 1949 dan beri Avrupa Konseyi üyesi olan Türkiye, AB ile birçok anlaşmaya taraf olmuştur. Aslında AB düzeyinde baktığımız zaman yerel yönetimler pozitif noktadadır. Hem il özel idareleri, hem de belediyeler seçimle iş başına gelmektedirler. Merkezi idarenin de denetimi altındadırlar (Falay,2003:45).

BM istatistiklerine göre, 2005 yılında Almanya’da nüfusun % 88.5 lik kısmı, Avrupa’da % 73,3 lük kısmı, Türkiye’de % 67,3 lük kısmı kentlerde yaşamaktadır. 2015 yılında bu oranın Almanya’da % 90, Avrupa’da % 75,3, Türkiye’de ise % 71,9 olacağı tahmin edilmektedir (Duru,2008:61,63).

Ülkemizde nüfus, hızla kentlere akmakta, toplumun köyde değil kentte yaşama arzusu, yadsınamaz bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır. İletişim ve ulaşımın çok geliştiği ve bilgi akışının sınır tanımadığı, dünyanın herkes için küçüldüğü (bilgiye ulaşılabilirlik) çağımızda, insanımızın kentte yaşama isteği gerçektir. Ancak yerel yönetimlerimiz bu isteği yönetmeye hazır mıdır, ya da ne kadar hazırdır? Yerel yönetimlerin görevlerinin yol, su, itfaiye, temizlik gibi temel hizmetlerin ötesinde olduğu gözlenmektedir. Yerel yönetimler, toplumu

gelişen dünyaya uyum sağlayabilecek, dünyayı doğru algılayabilecek ve üretimde rekabet edebilecek niteliklerle donatılmış bireylerden oluşan bir toplum haline getirmede ve bu durumu sürdürülebilir mekanizmalarını oluşturmada, yeni görevler üstlenmek durumundadırlar.

Bugün, toplumumuzda en güçlü demokratik yerel örgütlenmeler olarak yıllardır var olan belediyelere, neden eğitim hizmeti üretme görevi verilmediğini irdelemek, gereklidir.

Araştırmada Çanakkale ve Osnabrueck eğitim uygulamaları karşılaştırılmaktadır

1.1.1.Türkiye’de Eğitimde Yasal Dayanaklar

Türk eğitim sisteminde eğitim kurumlarının ve devletin eğitim politikaları başta Türkiye Cumhuriyeti Anayasası olmak üzere eğitim ve öğretimi düzenleyen kanunlara göre uygulanır (Türk,2002 :18) Çok sayıda kanun temel işleyişe yön verir. Anayasa'nın 42. maddesi *eğitim ve öğrenim hakkı* ve *ödevi* başlığı altında aşağıdaki esasları belirlemiştir.

“Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz.

Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir.

Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılâpları doğrultusunda, çağdaş, bilim ve eğitim esaslarına göre Devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz.

Eğitim ve öğretim hürriyeti, Anayasaya sadakat borcunu ortadan kaldırmaz.

İlköğretim, kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve Devlet okullarında parasızdır.

Özel ilk ve orta dereceli okulların bağlı olduğu esaslar, Devlet okulları ile erişilmek istenen seviyeye uygun olarak, kanunla düzenlenir.

Devlet, maddî imkânlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini

sürdürebilmeleri amacıyla burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Devlet, kurumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır.

Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez.

Türkçeden başka hiçbir dil, eğitim ve öğretim kurumlarında Türk Vatandaşlarına ana dilleri olarak okutulamaz ve öğretilemez.

Eğitim ve öğretim kurumlarında okutulacak yabancı diller ile yabancı dille eğitim ve öğretim yapan okulların tâbi olacağı esaslar kanunla düzenlenir. Milletlerarası antlaşma hükümleri saklıdır. “

Anayasa'nın 130.maddesi ise yükseköğrenim kurumları ile ilgili esaslarını;

“Çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile; ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversiteler Devlet tarafından kanunla kurulur.

Kanunda gösterilen usul ve esaslara göre, kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından, Devletin gözetim ve denetimine tâbi yükseköğretim kurumları kurulabilir.....”

şeklinde düzenlemiştir. Anayasa'nın eğitimi düzenleyen diğer maddeleri ise şöyledir: Din ve vicdan hürriyeti(Md.24); Gençliğin korunması(Md.58); Sporun geliştirilmesi (Md.59); Sosyal güvenlik bakımından özel olarak korunması gerekenler (Md.61); Yabancı ülkelerde çalışan Türk vatandaşları(Md.62).

Türk Milli Eğitim sistemini düzenleyen kanunlar ve temel amaçlarına sırasıyla bakmakta yarar vardır.

- *3 Mart 1924 tarihli 430 Sayılı Tevhid'i Tedrisat Kanunu:* yönetimin anahatları belirlenmiş, örgütlenme şekli ortaya konulmuştur.
- *12.01.1961 tarihli 222 Sayılı ilköğretim ve Eğitim Kanunu:* ilköğretim okullarının kurulması ve işleyişlerini düzenler.
- *24.06.1973 tarihli 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu:* örgün eğitim sisteminde yer alan okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim olmak üzere, yaygın eğitim ve yükseköğretimi bütün olarak ele almakta, Türk Milli Eğitimi'nin temel ilkelerini belirlemektedir.
- *19.6.1986 tarih ve 3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanunu:* Mesleki Eğitim Kurulunun belirleyeceği mesleklerde, kamu ve özel sektöre ait kurum, kuruluş ve iş yerleri ile mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarındaki eğitim ve öğretimi kapsar .
- *12.05.1992 tarih, 3797 Sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun:* Anayasa, 430 Sayılı Tevhid-i Tedrisat Kanunu, 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile kalkınma plan ve programları doğrultusunda milli eğitim hizmetlerini yürütmek üzere, MEB'nin kurulmasına, teşkilat ve görevlerine ilişkin esasları düzenler.
- *6.11.1981 tarih 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu;* yüksek öğretimin amaç ve ilkeleri, yönetim organları, eğitim-öğretim, araştırma, yayın, mali konular düzenlenmektedir.
- *28.03.1993 ve 2809 Sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilat Kanunu:* yükseköğretim kurumlarının teşkilatlanma esasları düzenlenmiştir.

Türk milli eğitiminin temel ilkeleri; Atatürk ilke ve inkılapları ve Atatürk milliyetçiliği, genellik, eğitim hakkı, fırsat eşitliği, süreklilik, demokrasi eğitimi, laiklik, bilimsellik, planlılık, karma eğitim, ferdin ve toplumun ihtiyaçları, okul ile ailenin işbirliği ve her yerde eğitim olarak belirlenebilir (METK, Md:4-17). İlgili birimler, kanunlar çerçevesinde yönergeler ve uygulama yönetmelikleri çıkararak, eğitim sistemi çalışmalarını yürütür.

Eğitim sisteminde, herhangi bir eğitim örgütünün kendi yetki sınırları içindeki amaçları, mümkün olduğunca çok sayıda öğrenciye eğitim hizmeti vermek; eğitsel düşünce ve mal üretmek; sunulan bu hizmetin ve üretilen eğitsel

düşünce ve malların niteliğini arttırmak hedeflerine ulaşmaya yöneliktir. Milli Eğitim Bakanlığı bu amaçları ülke düzeyinde ve gerektiğinde ülke dışında en yüksek düzeyde gerçekleştirmeye çalışır (Başaran, 1996: 47).

1739 Sayılı METK'na göre, okul açma yetkisi ve izni (Md :58), okul yapıları ve taşınmazların planlanması ve yaptırılması (Md: 51):eğitim araç ve gereçlerinin planlanması geliştirilmesi, belirlenmesi ve paralı veya parasız sunulması kararı (Md:53) ; öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerinin düzenlenmesi (Md :48); öğretmenlerin niteliklerinin belirlenmesi ve seçimi (Md:45); konularında yetki MEB'e verilmiştir. Eğitim ve öğretim hizmetlerinin Devlet adına sözkonusu kanun hükümlerine göre yürütülmesinden, gözetim ve denetiminden MEB sorumludur (Md: 56)

1.1.2. Almanya'da Eğitimde Yasal Dayanaklar

Alman yasal sisteminde Federal Almanya Parlamentosu (Bundestag) ve Eyalet hükümet temsilcilerinden oluşan (Bundesrat) Federal Senato olmak üzere ikili bir yapı vardır. Her eyaletin (Lander) bir hükümeti ve bir anayasası vardır. Eyaletlerin anayasal rejimleri devletin cumhuriyetçi demokratik ve sosyal ilkelerine uygun olmak zorundadır. Almanya, Aralık 2006 itibarıyla, bölgesel ve idari amaçlı olarak 16 eyalet (Land), 22 idari bölge (Regierungsbezirke) bir bölge statüsüyle 116 belediyeden (Kreisfreie Städte) oluşan 439 ilçe (Kreise) , 323 kırsal bölge (Landkreise), ve 12 312 belediyeye (Gemeinden) ayrılmıştır (Eurydice, 2007/08:18). Eyaletlerde, ilçelerde ve belediyelerde halkın serbest, eşit ve gizli oyla doğrudan seçilmiş temsilcileri bulunur. Belediyelerin, hukuka uygun olarak, kendi birimlerindeki tüm yerel işleri kendi sorumlulukları altında gerçekleştirme hakları vardır. (Ünusan,1996:7)

Federal Almanya Anayasa'sı (Grundgesetz) eğitimle ilgili şu kavramlardan söz etmektedir. Sanat ve bilim, araştırma ve öğretme, inanç ve vicdan, bir dini ifade, meslek seçimi, eğitim ve öğretimin yeri, yasalar önünde eşitlik, gibi kavramlar özgürlükler temelinde garanti altına alınmıştır. Aksi Anayasa'da belirtilmedikçe

devlet fonksiyonlarının yerine getirilmesi eyaletlerin (Lander) meselesidir(Md:30). Eyaletler bu yetkiyi temelde yirminci maddeden alır. Buna göre, Almanya demokratik ve sosyal bir federal devlettir. Her eyalet devlet statüsündedir. Bu statünün en temel elementi kültürel egemenliktir (Kulturhoheit). Eğitim, bilim ve kültür konuları eyaletin kontrolünde olmalıdır. Almanya'da eğitim sisteminin yasal kuralları eyalet anayasaları ve eyaletlerin yapacağı yasal düzenlemelerle belirlenir. Bu yasal düzenlemeler ve eyalet anayasası Temel Yasa'ya aykırı olamaz (Eurydice,2007/08:14).Temel Yasa, 7.madde ile okul sistemi, 91b maddesi ile araştırmayı geliştirme ve eğitim programları konuları hakkında anayasal çerçeveyi belirlemiştir.

*Okul Sistemi (Md:7):*Tüm okul sistemi Devletin gözetimi altında olacaktır. Çocukların dini eğitim alıp, almayacaklarına aileleri veya velileri karar verecektir. Özel okul kurma hakkı Devletin garantisi altında olacaktır ancak öğrenciler arasında ayrımcılığa neden olur gerekçesiyle teşvik edilen bir konu olmayacaktır. Özel bir okul ancak farklı bir pedagojik olanak sunabilecekse, mezhep okulları ise veya belli bir felsefeye dayanan bir okul ise açılmasına izin verilebilir. Belediyeye bağlı bu çeşit hiçbir devlet okulu bulunmamaktadır.

Eğitim Programları ve Araştırmanın Gelişimi (Md:91b): Federal Devlet, bölgelerüstü işbirliği gerektirecek konularda eyaletle karşılıklı anlaşarak işbirliğine gidebilir. Yüksek Öğrenim kurumları dışındaki araştırma olanakları ve projeler; yüksek öğrenim kurumlarının bilimsel projeleri; büyük bilimsel tesislerin yanı sıra yüksek öğrenim kurumlarının gerekli inşaat yatırımları işbirliği gerektirebilir. Eğitim sisteminin performansının ölçülmesi ve uluslar arası düzeyde karşılaştırılabilir olmasını sağlamak için, Federal Devlet ve eyalet işbirliği yapabilir.

Almanya'da her eyalet kendi eğitim sistemini kurmuştur ancak, bölgelerarası farklılıkları ortadan kaldırmak, fırsat eşitliği sağlamak ve ülke çıkarlarını koruyabilmek için eğitim alanında eyaletlerin eğitim bakanlarından oluşan bir kurul oluşturulmuştur (*Ständige Konferenz der Kultusminister der Länder in der*

Bundesrepublik Deutschland -KMK). Bu kurulla Alman okul sistemi uniform bir yapıya kavuşturulmuştur. Kurulun çalışmaları 1990 yılında, Doğu ve Batı Almanya birleştikten sonra hız kazanmış, birleşmeyle sisteme eklenen eyaletler arasındaki farklılıklar hızla giderilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmalar kapsamında ilkokulların standardı, ortaokulların standardı, meslek okullarının standardı gibi çalışmalar yapılarak eğitim alanında tüm eyaletlerde benzer kurallar uygulamaya konulmuştur. Eyaletler eğitim yasalarını oluştururken KMK' nın ortaya koyduğu kuralları dikkate almakla yükümlüdür.

Aşağı Saksonya Anayasa'sının (*Niedersächsische Verfassung*) eğitimle ilgili maddeleri şöyledir. Her bireyin eğitim hakkı vardır. Genel eğitim zorunludur. Bütün okul sistemi devletin gözetimi altındadır. Özel okul açmak Anayasa'nın güvencesi altındadır. Anayasa'ya uygun olmak kaydıyla devletten fon sağlamak mümkündür. Diğer ayrıntılar yasama tarafından düzenlenir (Md:4). Devlet sanat ve bilimi korur ve destek olur. Üniversite ve diğer yüksek eğitim kurumlarını kurar ve destek olur. Diğer ayrıntılar yasama tarafından düzenlenir(Md:5). Devlet, yerel otoriteler ve yönetsel bölgeler sanat, kültür ve sporu korur ve destekler (Md:6).

1.1.3. Türkiye'de Eğitim Kurumlarının Örgütlenme Biçimi

MEB'nin örgüt yapısı, 3797 Sayılı MEB'in Teşkilat ve Görevleri Kanunu'na göre merkez örgütü, taşra örgütü, yurtdışı örgütü ve bağlı kuruluşlar şeklinde dört bölüm olarak düzenlenmiştir. Merkez yönetiminde Talim ve Terbiye Kurulu, ana hizmet birimleri (okulöncesi, ilköğretim, ortaöğretim, v.b.) yardımcı birimler ve sürekli kurullar bulunmaktadır. Eğitim yönetiminin yerel düzeydeki uzantısı taşra yönetimidir. Her il ve ilçede bir milli eğitim müdürlüğü vardır. İl Milli Eğitim Müdürlüğü, ilin eğitim örgütüdür. Yöneticisi İl Milli Eğitim Müdürüdür. İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri yapmak zorunda oldukları görev ve hizmetler açısından il Milli eğitim Müdürlüğüne karşı sorumludurlar(Türk 2002:157).

Şekil : 1 MEB Çanakkale İl Milli Eğitim Müdürlüğü Örgüt Şeması

İlin eğitim hizmetleri, İl ve İlçe Milli eğitim Müdürlükleri Yönetmeliği'ne göre yürütülür. Bu yönetmeliğin amacı, "*Millî Eğitim Bakanlığının il ve ilçe düzeyindeki görevlerini plânlamak, programlamak, yönetmek, denetlemek, geliştirmek ve değerlendirmek üzere kurulan İl ve İlçe Millî Eğitim Müdürlüklerinin teşkilât ve görevlerini belirlemek ve hizmetlerin yürütülmesine ait esas ve usulleri düzenlemektir*" (MEBMEY,Md:1) şeklinde ifade edilmiştir. Bu yönetmeliğe göre müdürlüğe verilen görevlerle ilgili başlıklar şunlardır: Yönetim hizmetleri, personel hizmetler, kültür hizmetleri, eğitim- öğretim hizmetleri, gençlik, beden eğitimi ve spor hizmetleri, araştırma, planlama ve istatistik hizmetleri, bütçe yatırım hizmetleri, çıraklık ve yaygın eğitim hizmetleri, teftiş, rehberlik ve soruşturma hizmetleri, sağlık hizmetleri, sivil savunma

hizmetleri, özel eğitim ve rehberlik hizmetleri, eğitim araçları ve donatım hizmetleridir (Başaran,1996 :67).

Müdürlük bu hizmetleri yürütmek için ilin büyüklüğüne göre çeşitli şubeler kurar ve kendi alt örgütünü oluşturur. İlin alt örgütünde kurullar, şubeler, birimler vardır. Merkezi yönetim anlayışına göre oluşturulmuş eğitim sistemimizde okul müdürü merkezi otoritenin okuldaki temsilcisidir. MEB’de alınan kararlar okul düzeyinde okul müdürleri tarafından uygulanır. Milli Eğitim Müdürlüğünde görevli uzmanlar, müfettişler, şube müdürleri eğitim uygulamalarının düzenli ve aksamadan yürütülmesi bakımından yardımcı ve aracıdırlar (Yıldırım,2004:28). Bu görev dağılımına göre Çanakkale İl Milli Eğitim Müdürlüğü 8 yönetim birimi, Müfettişlik birimleri ve kurullar olmak üzere bölümlere ayrılmıştır. Her bir yönetim birimi müdüre bağlıdır(Şekil:1).

“Eğitim için gereken hizmet, mal ve düşünce (bilgi), eğitimin temel sistemleri olan okullar, eğitim merkezleri, enstitüler ve fakültelerde üretilir “(Başaran,1996 :41-45). Bu sistemin yönetilmesi eğitim yönetimini oluşturur. Türkiye’de eğitim, MEB Taşra Örgütü aracılığıyla yönetilir. Sıkı bir merkezi yönetim söz konusudur. Merkezden yönetimde sistemin önemli girdisi olan öğretmen Bakanlık’ça alınır. Öğretmen, öğrenci, genel hizmetler, bütçeye ilişkin tüzük, yönetmelik, genelge gibi belgeler Bakanlık tarafından hazırlanır; bu belgelere ilişkin kararlar ile sistemin çıktıları olan öğrenci, hizmet, araştırma ve yayın çıktıları ile ilgili kararları Bakanlık verir. Eğitimde merkezi yönetimin yararlarını Başaran şu şekilde sıralamıştır.

- Eğitimin sosyal adalet ve fırsat eşitliği ilkelerine göre demokratikleştirilmesi ve topluma yayılması daha kolaydır.
- Eğitimde, toplumdaki egemen güçlerin olumsuz etkileri azaltılabilmektedir.
- Okullar arasındaki eğitim niteliği farkı giderilebilmektedir
- Ülke düzeyinde eğitim gelirlerinin, giderlerinin ve insan gücü planlaması yapılabilmektedir
- Eğitimde karmaşa ve savurganlık azaltılmakta, öğrenci yükünün dengeli

dağılımı sağlanmaktadır.

- Eğitim sisteminde çalışan tüm personele iş güvenceleri ve yeterli ücret sağlanabilmektedir.
- Okul binalarına, donanımlarına ve eğitim araç-gereçlerine ilişkin bilimsel standartlar geliştirilebilmekte, hizmetler ve ürünler daha düşük maliyetle elde edilebilmektedirler.

1.1.4. Almanya’da Eğitim Kurumlarının Örgütlenme Biçimi

(Aşağı Saksonya Eyaleti – Niedersachsen)

Eyaletlerin, dolayısıyla Aşağı Saksonya Eyaleti'nin ilgilendiği eğitim başlıkları şöyle sıralanabilir. Bilim ve araştırma, okul dışı eğitim ve sürekli eğitim, yüksek eğitimin genel prensipleri, yasal çerçeve, gençliğin refahı, yeni nesil bilim adamlarının uygulamalı eğitimi ve teknolojik gelişmelerin desteklenmesi gibi konulardır.

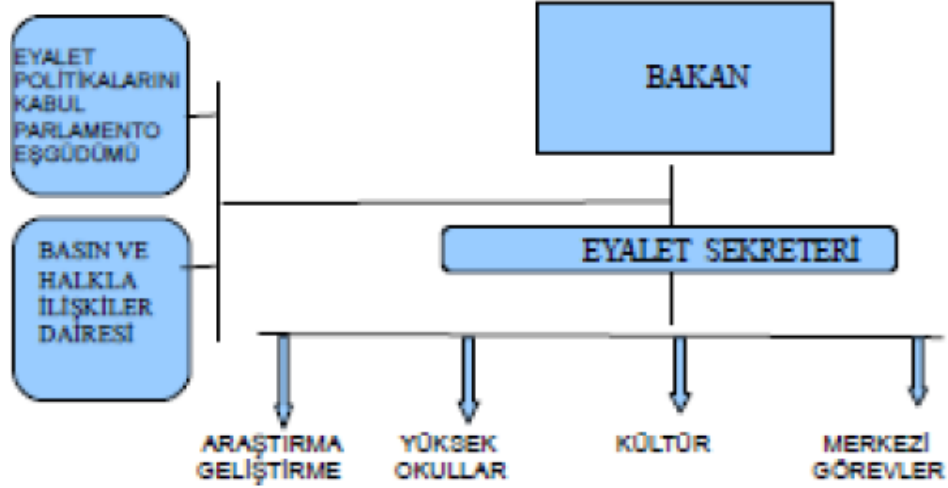
Almanya'da kültürel konular ifadesi genel olarak okul, üniversite, spor ve kültürel faaliyetlerin hepsini kapsar. Eyalette eğitim sisteminden sorumlu Bilim ve Kültür Bakanlığı (*Niedersachsen Ministerium für Wissenschaft und Kultur*-Şekil 2) ve Eğitim Bakanlığı (*Niedersachsen Kultusministerium*-Şekil 3) olmak üzere iki bakanlık vardır. Yükseköğretim kurumları Bilim ve Kültür Bakanlığı'nın sorumluluğundadır. Eğitim sistemindeki yükseköğretim kurumları dışındaki tüm okullar Eğitim Bakanlığı'nın (*Niedersachsen Kultusministerium*) sorumluluğu altındadır.

Aşağı Saksonya'da Kültür Bakanlığı'nın sorumluluğu altındaki okulların yönetimi belediyelere verilmiştir. Belediyeler sadece eğitim hizmetinden değil, toplu taşımacılık, koruyucu sağlık, itfaiye, konut yapımı gibi kamu hizmetlerinin de yürütülmesinden sorumludur. Örneğin, öğretmenlerle ilgili konular eyaletin sorumluluğundayken yerel polis örgütlenmesi belediyelerin (Gemmeinde) sorumluluğundadır. Bu hizmetler Eyaletin yapacağı yönetmeliklere göre

yürütülür ve önemli bir bölümü de Eyalet fonlarıyla desteklenir (IULA-EMME 1993:50,51)

Şekil:2 Aşağı Saksonya Bilim ve Kültür Bakanlığı

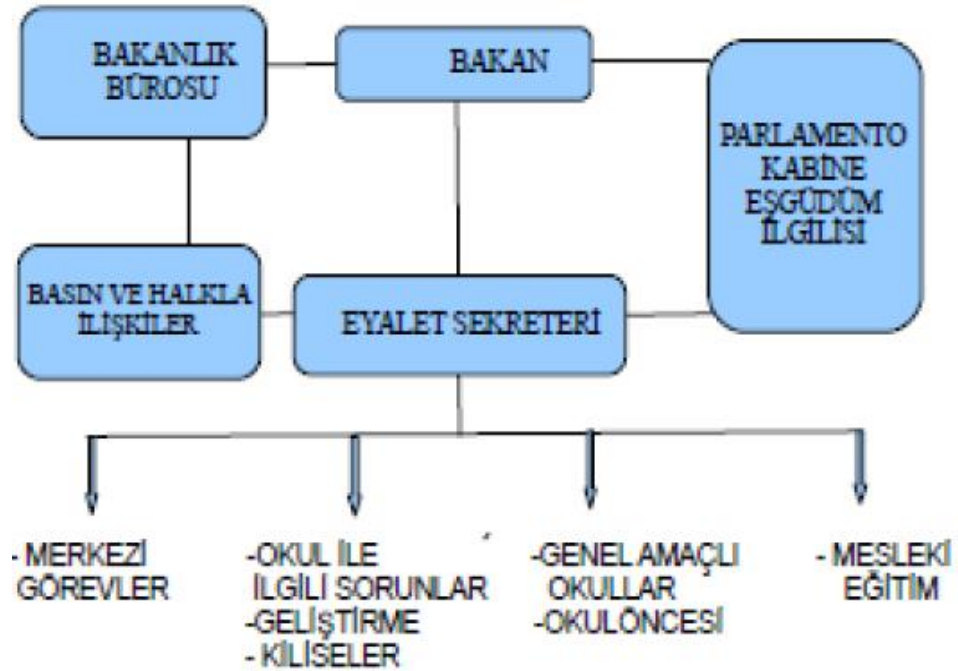
(Niedersachsen Ministerium für Wissenschaft und Kultur)

KAYNAK: A.S. Bilim ve Kültür Bakanlığı Web Sayfasından uyarlanmıştır.

Şekil:3 Aşağı Saksonya Eğitim Bakanlığı

(Niedersachsen Kultusministerium)

KAYNAK: A.S. Eğitim Bakanlığı Web Sayfasından uyarlanmıştır.

Federal Almanya Cumhuriyetinde, eğitim sistem ile ilgili görev ve sorumluluklar devletin federal yapısına göre yürütülür. Temel Yasa'ya göre eğitim yönetiminde yasal ve yönetsel düzenlemeler eyaletlerin sorumluluğuna verilmiştir. Bu görevi eyaletlerde bulunan eğitim kültür ve bilim bakanlıkları, bölgesel yönetimler, yerel yönetimler ve hatta okul yönetimleri olmak üzere yerine getirirler. (Eurydice,2009:1) Almanya'da eğitim sistemi sorumlulukları, merkezi hükümet eyaletler ve belediyeler arasında paylaşılmış bir yapı görünümündedir. Eğitim politikalarının belirlenmesi, uygulanması ve denetlenmesi eyaletlere bırakılmış olmakla birlikte, eğitimle ilgili tüm düzenlemeler Temel Yasa'ya uygun olmak zorundadır. Hukuka uygunluk denetimi vardır. Merkezi hükümet yüksek eğitim kurumlarına giriş koşullarını belirlemede, ve akademisyenlerin terfilerinde, gerekli fonları sağlamada bazı kararlar alabilir, bazı teknolojik ilerleme çalışmalarında eyaletlerle işbirliği yapabilir, onlara destek verebilir.

Eyalet devletlerle belediyeler arasında benzer bir ilişki vardır. Okul sisteminde yasama, müfredat programlarının belirlenmesi, okulların akademik takvimleri gibi günlük aktivitelerin teorik çalışmaları, öğretmenlerin belirlenmesi, hizmetiçi eğitim, ingilizce dil dersleri, hangi alanda ne tip okul açılacağı vb. eğitimsel konularla yetişkinlerin eğitimi, spor aktiviteleri gibi konuların düzenlemelerini eyalet devletin ilgili bakanlıkları yapar. Uygulama birimleri ise ağırlıklı belediyelerdir. Çünkü Alman idari yapılanma sisteminde temel yönetim birimi olarak sadece belediyeler vardır (IULA- EMME,1993:49). Belediyeler hem yerel halkın temsilcisidir hem de eyalet düzeyinde ve federal düzeyde merkezi hükümetlerin çıkardıkları yasalara uygun davranmak zorundadırlar. Belediye yönetimleri halkın oylarıyla işbaşına geçen demokratik kurumlardır. Belediye başkanları kentin en üst düzey yöneticisidir.

Yüksek eğitim kurumlarında eyalet yönetimi yetki paylaşımını belediyelerle değil üniversite yönetimleriyle yapmaktadır. Yüksek eğitim düzeyindeki eğitimsel çalışmalar Temel Yasa'ya uygun olmak zorundadır.

Özetlemek gerekirse, merkezi yönetim eğitim yönetiminde hukuksal denetim,

gözetim ve yönlendirme ile kısmen finans sorumluluğunu alırken yerel yönetimler uygulama sorumluluğunu üstlenmişlerdir.

1.1.5. Türkiye’de Belediyelerin Eğitim Görevleri

5393 Sayılı Belediye Kanunu'nda (Md:14), okulların altyapı sorunlarının giderilmesi, bakım ve onarımının yapılması veya yaptırılması, her türlü araç-gereç ve malzeme ihtiyacının karşılanabilmesi, öğrenci ve amatör spor kulüplerine destek şeklinde ifade edilmiş, öğrencilere ve gençlere sportif faaliyetlerde gerekli bazı malzemelerin sağlanması görevinden söz etmiştir. Ayrıca, belediyenin kendi il sınırları içindeki eğitim kurumlarının yine altyapı ihtiyaçlarının (yol, su elektrik. vs.) giderilmesi ve eğitim amaçlı projeler için İçişleri Bakanlığının onayı ile arsa tahsisi yapılabileceği belirtilmiştir(Md:15).

5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nda, belediyelerin görev ve yetkileri bölümünde toplumu bilinçlendirme ve yaygın eğitim kapsamında düşünebileceğimiz anlamda kültürel faaliyetlerden söz edilmiştir. Söz konusu ifade şöyledir: "sosyal ve kültürel hizmetleri yürütmek, geliştirmek ve bu amaçla sosyal tesisler kurmak, meslek ve beceri kazandırma kursları açmak, işletmek veya işlettirmek, bu hizmetleri yürütürken üniversiteler, yüksekokullar, meslek liseleri, kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapmak(Md:7-v-). Ülkemizde, belediyelerin doğrudan eğitim görevleri yoktur. Tüm eğitim görevleri, (üniversiteler hariç) yatırım, araç gereç, donanım, her düzeyde personel işleri, MEB ve Milli Eğitim Müdürlükleri aracılığıyla yürütülmektedir.

Türkiye'de yerel yönetimler, il belediye ve köy halkının yerel gereksinimlerini karşılayan kamu tüzel kişiliğine sahip kuruluşlardır. Genel karar organları halk tarafından seçilir. Bu özellikleri nedeniyle merkezi yönetimden ayrı bazı hak ve yetkilere sahiptirler. Kendilerine ait gelir kaynakları vardır. Bu hak ve yetkiler ölçüsünde de özerktirler. Yerel yönetim denildiğinde belediye yönetimleri

anlaşılmaktadır ancak, yer yönünden yerel yönetim kuruluşları olan bu yönetimler il özel idareleri, belediyeler ve köy yönetimleridir. Köy yönetimleri kırsal topluluklara, belediye yönetimleri kentsel yörelere, il özel yönetimleri de il sınırları içinde kalan yerel birimlere hizmet götürürler. Bu birimler arasında hiyerarşik bir ilişki yoktur. Bu durum zaman zaman problem yaratmakta, sorunlar il ve ilçe yönetimleri aracılığıyla çözülmektedir. Cumhuriyetin ilk yıllarında ilkokul öğretimi görevlerini de üstlenen il özel idareleri, 1947 yılı ve sonrasında eğitim görevlerinin ağırlıkla merkezi yönetime çekilmiş olması nedeniyle bu alanda işlevsizleşmiştir(Koç,2004:249-251).

İl genel yönetiminin kontrolünde çalışan il özel idarelerine 04.03.2005 tarihinde çıkarılan 5302 Sayılı Yasa ile parasal konularda bazı yetkiler verilmiş, ve il genel meclisi kendi başkanlık kurumunu oluşturmuştur (Md:11). Yine ilgili yasaya göre yerel ortak çıkarlar söz konusu olduğunda diğer yerel yönetim birimleriyle işbirliği yapabilecek, bazı hizmetlerin sağlanmasında paydaş olabileceklerdir.

Eğitim alanında yerel yönetimlerle ilgili göze çarpan bazı Milli Eğitim Şur'a kararları şunlardır:

- Yerel yönetimler tarafından planlanan projelere öncelik verilmeli, yatırımların belirlenmesinde ve kaynakların kullanılmasında yerelleşme ve katılımcılık ilkesine geçilmeli; yerel yönetimlerin yetki devri çerçevesinde öğretme dağılımı planlamasına katılımı sağlanmalı;

Kaynakların yerinde kullanımı açısından eğitimde yerel yapılanmaya geçilmeli, yönetici, öğretmen, öğrenci, veli, sendika ve meslek kuruluşlarının eğitim yönetimine katılımları sağlanmalıdır. Eğitim kuruluşları düzeyinde bütçe birimleri kurulmalıdır (15. Şur'a 1996).

- İnsangücü gereksiniminin planlanmasında istihdama yönelik eğitim uygulamalarına geçilmeli, yeni programların oluşturulmasında yerel ve bölgesel gereksinim ve düzenlemeler öne çıkarılmalıdır (16.Şur'a 1999).

- Belediyeler, il özel idareleri kamu iktisadi teşekkülleri, vakıflar diğer müteşebbisler okul öncesi eğitim kurumu açmaları konusunda özendirilmeli ve desteklenmeli, okul aile birliklerinin köy, ilçe, il ve ülke düzeyinde örgütlenebilmesi için düzenlemeler yapılmalıdır (17. Şur'a, 2006).

Son yıllarda yerelleşme adına alınan kararlar karar verme sürecinde köklü bir değişiklik içermemekle birlikte, Milli Eğitim ve okul yönetimleri tarafından karşılanan okul giderlerine belediyelerin de katılımını sağlamak amacıyla bazı yasal düzenlemeler yapılmıştır. 5393 Sayılı Yasa ile belediyelere okul öncesi eğitim kurumu açma yetkisi verilmiş fakat, Yasa'nın 14.md. b..."Okul Öncesi eğitim kurumları açabilir;"...ifadesi Anayasa mahkemesi 24/1/2007 tarih ve 2005/95, 2007/5 sayılı kararı ile iptal edilmiştir. 5393 sayılı Yasa'ya göre, Belediyeler, okulların onarım, araç gereç tahsisi gibi gereksinimlerini karşılayabilmekte, gerektiğinde eğitim amaçlı binalar için arsa tahsisi yapabilmektedirler.

Kamu yönetiminde yerel yönetimlerin kaynakların etkin kullanımında merkezi idareye üstünlükleri vardır. Kendi doğal yapısından kaynaklanan gerçekler nedeniyle yerel yönetimlerin kaynakları daha etkin kullanması beklenir. Yerel yönetimlerin hizmete doğal yakınlığı, tüketiciye yakınlık yerel yönetimleri merkezi yönetime üstün kılar. Merkezi yönetimler 'yerindelik' ilkesini dikkate alarak bazı görevleri yerel yönetimlere bırakabilirler(Falay,2003:40-41). Ülkemizde 'yerindelik ' ilkesini taşra teşkilatları aracılığıyla merkezi yönetimler kullanmakta, yapılan birçok yasal düzenlemeye rağmen belediyeler ve diğer yerel unsurlar eğitim yönetiminde anlamlı roller alamamaktadırlar.

Bugün, Türk Milli Eğitim sisteminde merkezi yönetimin aldığı kararları uygulayan birimler okullardır. Yerel yönetim birimleri onların üretecekleri hizmetleri kolaylaştırıcı görevler üstlenebilirler. Bir başka ifade ile yerel yönetim birimlerinden beklenen, Milli Eğitim uygulamalarına yerel ekonomik dinamiklerle katkı sağlamasıdır.

1.1.6.Almanya’da Belediyelerin Eğitim Görevleri (Aşağı Saksonya)

Bugünkü Alman yerel yönetim sisteminde, eyalet ve eyaletlerin(Lander) altında temel yönetim birimi olarak belediyeler (Gemeinde) vardır. Belediyelerin, yerel topluluğun işlerini düzenleme hakları Anayasa ile güvence altına alınmıştır. Federal Almanya Cumhuriyeti ilkelerine uyumlu olmak şartı ile, örgüt yapıları ile ilgili düzenlemeler belediyelerin içinde yer aldıkları eyaletlere bırakılmıştır. Almanya’da genellikle itfaiye, polis, mezarlıklar, okullar, entegrasyon bürosu, yabancılar şubesi vb. kurumlar kent (Stadt) belediyeciliğine bağlı olarak çalışırlar. Kuzey eyaletlerinin çoğunda kentlerin yöneticisi seçilmiş belediye başkanıdır. Başkan, kentin nüfus büyüklüğüne göre Bürgermeister (normal belediyelerde) veya Oberbürgermeister (büyük belediyelerde) olarak adlandırılır. Bazı hizmetlerin tamamı (örneğin polis) belediyelerin yetki alanına girerken; eğitim hizmetlerinde öğretmen atamaları eyalet yetkisiyle, okulların yönetimi ise belediye yetkisiyle düzenlenir. İlkesel olarak bütçelerini yapma konusunda karar serbestileri vardır ancak pratikte mali yapı eyaletler tarafından belirlenmektedir (IULA-EMME,1993 :49-53)

Aşağı Saksonya’da (aynı zamanda Almanya’da) yüksek eğitim kurumları dışındaki tüm eğitim kurumlarının, yönetimi ve finansmanı belediyelerin asli görevleri arasındadır. Belediye tüm kamu hizmetlerinin yerine getirilmesinden sorumlu olan yönetim birimidir. Okullar, kültür ve sporla ilgili işler, donanım, araç-gereç, hizmetlerin sunulması belediyelerin görevleri arasındadır. Okul binalarının yapımı onarımı, şehir müzelerinin yönetimi ve donanımı, kütüphaneler, sanat okulları ve devlete ait sanat galerileri, spor tesisleri gibi hizmetler belediyelerin yönetimi ve denetimi altındadır.

Eğitim hizmetlerinde okulların yönetimi belediye yetkisiyle yürütülürken, öğretmen atamaları eyalet yetkisiyle yürütülür. Belediyelerin bütçe yapma yetkileri vardır ve okulların finansmanından sorumludurlar.

Almanya’da belediyeler diğer Avrupa ülkelerine kıyasla çok geniş sayıda ve

çeşitli hizmetleri yerine getirirler. Federal hükümet ya da il yönetimlerinin idari bir şubesi olarak hareket ederler. Belediyeler örgün eğitimin yanında toplum eğitiminden de sorumludur. Almanya’da yetişkin eğitimi için kurulmuş, her eyalette örgütlenmiş halk yüksek okulları vardır. Özel şirket anlayışıyla kurulmuş olan bu okullar, bürokrasiden uzak bir şekilde bulundukları kentte sürekli eğitim hizmeti veren önemli eğitim kurumlarıdır. Ayrıca halk eğitimine katkıda bulunan diğer eğitim kurumları kilise okullarıdır ve bu okullar da belediyeye bağlı olarak faaliyet gösterirler.

Aşağı Saksonya’da Kültür Bakanlığı, Yükseköğretim kurumları hariç tüm okul sistemleri ile ilgili düzenlemeleri yapar, bu alanda yönetsel eylemler belediyeler bırakılmıştır. Öğretmenlerin özlük hakları ve maaşları ise Aşağı Saksonya Kültür Bakanlığı’nın görevleri arasındadır. Belediyeler okulların işletmeciliğini, müfredat programlarının uygulanmasını, donanım, araç-gereç temini ve ulaşım gibi hizmetlerini yerine getirirken yeni okul yapımı, okul açma gibi görevleri de yürütür ve bu hizmetler için fon yaratır. Büyük okul yatırımlarında eyalet hükümetinden yardım alabilir. Belediye ve belediye başkanı eğitim yönetiminin başıdır.

1.1.7. Çanakkale ve Çanakkale Belediyesi Hakkında Genel Bilgi

Çanakkale, Türkiye’nin kuzeybatısında Trakya’nın Gelibolu yarımadası ile Anadolu’nun Biga yarımadası üzerinde ve toprakları Çanakkale Boğazının (Dardanalles) iki yanında da bulunan bir ilimizdir. Kent merkezi Boğaz’ın en dar yerinde kurulmuştur. İl sınırları hem Asya’da hem de Anadolu’da olan ikinci ilimizdir. Çanakkale İli’ndeki en eski yerleşme M.Ö. 4000 yıllarında, Kalkolitik dönemde (bugünkü Beşiktepe ve Kumtepe civarı) görülür. Bunları yerli yabancı birçok bilim adamının çalışmaları konu olmuş, kuruluşu M.Ö. 3000 yıllarına rastlayan “Truva Antik Kenti” (Bugünkü Tefikiye Köyü çevresi) izler. (Koç,2004:126)

Çanakkale'nin merkez ilçe dışında ikisi ada olmak üzere 11 ilçesi bulunmaktadır. 9 950 km karelik bir alanda 565 köy, 12 ilçe, 34 belediyeden oluşan bir yönetim birimidir. 34 belediyenin 12 si, il merkezi ve ilçe belediyeleri olmak üzere, diğerleri kırsal kesim belediyeleridir. il yüzölçümüne göre nüfus yoğunluğu % 48 dir. (TUİK, 2009). Çanakkale İli yönetim yapısında diğer illerden farklı bir özellik vardır. 25.6.1927 tarih 1151 Sayılı Yasa'ya göre, Bozcaada ve Gökçeada ilçelerinde yerel gereksinimlerinin karşılanmasına yönelik bir meclis ve bunların birer bütçeleri vardır. Bu meclislerin yasal başkanı kaymakamlardır. Bunun anlamı, kendi mahalli idareleri vardır. Genel yönetimde kaymakamlar aracılığıyla il düzeyinde temsil edilirler. Bu nedenle seçmenler diğer ilçelerden farklı olarak yerel seçimlerde İl Genel Meclisi üyelerinin seçimi için oy kullanmazlar.

Çanakkale kent (Merkez İlçe) merkezinde 2008 yılı TUİK kayıtlarına göre, 61 243 erkek, 57 964 kadın olmak üzere toplam 119 207 kişi yaşamaktadır. DPT nin "İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması" konulu 2004 yılında yaptığı araştırmada, Çanakkale Merkez İlçe okur-yazar oranı % 92.87, kentleşme oranı % 72,75, nüfus artış hızı binde 24, 65 olarak belirlenmiştir (DPT,2004:155)

Çanakkale Valiliği'nin Dokuzuncu Kalkınma Planına dayanarak hazırladığı Çanakkale İli 2008 Eylem Planına göre, derslik başına düşen öğrenci sayısı ilköğretimde 21,3 kişi, ortaöğretimde ise 19,3 kişidir. Ortaöğretimde % 51 olan meslek liseleri payının % 55 e çıkarılması hedeflenmekte bu alanda Avrupa Birliği Leonardo Programından yararlanma çalışmalarının ön plana çıkarılacağı belirtilmektedir (ÇİEP:10-11).

Türkiye genelinde, 6 yaş üzeri nüfusun % 29' u kısmı hiç okula gitmemekte, % 43'ü ise, ilköğretim mezunu olmak üzere (8 yıllık eğitim almış) toplam %72'i ilköğretim düzeyi ve altındayken, Çanakkale kentinde 6 yaş üzeri nüfusun %14' ü hiç okula gitmemekte, %38 ise ilköğretim mezunu olmak üzere (8 yıllık eğitim almış) nüfusun toplam %52' i ilköğretim düzeyi ve altındadır (Çizelge:2)

Çizelge:2 Çanakkale Nüfusunun (Merkez İlçe) Cinsiyete Göre Bitirilen Eğitim Düzeyi (+ 6 yaş) -2008-

Bitirilen Eğitim Düzeyi	TR** %	Oran* %	Toplam	Erkek	Kadın
Okuma Yazma Bilmeyen	7,7	2,0	1 839	496	1 343
OkumaYazma Bilen,Okula Gitmeyen	21,4	12,0	10 558	5 335	5 223
İlkokul Mezunu	28,1	24,0	20 300	8 204	12 096
İlköğretim Mezunu	14,7	14,0	11 719	6 856	4 863
Lise ve Dengi O.Mezunu	15,5	27,0	22 561	12 359	10 202
Yüksek Öğretim	6,0	14,0	11 940	6 912	5 028
Bilinmeyen	6,6	7,0	6 202	3 728	2 474
Toplam	100	100	85 119	43 890	41 229

KAYNAK: TÜİK , ADNKS verilerinden uyarlanmıştır.

* Oranlar kadın- erkek dikkate alınmadan toplam olarak verilmiştir.

** Oran olarak aynı yaş grubundaki Türkiye verileri.

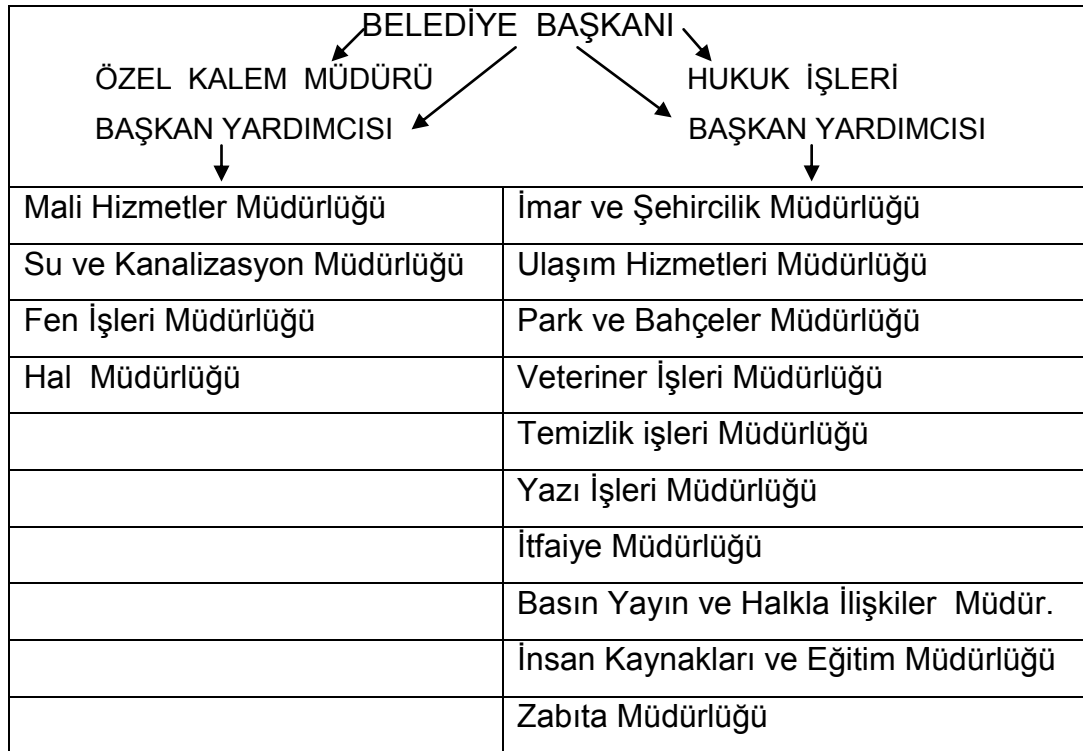
Çanakkale 'de 2007/08 öğretim yılında, örgün eğitimde 17 748 öğrenci eğitim görmüş ve 1337 öğretmen görev yapmıştır. Yaygın eğitimde okuma yazma kursları, meslek edindirme kursları, sosyal ve kültürel kurslar olmak üzere çeşitli kurslar düzenlenmiş ve 1425 kadın ve 2788 erkek olmak üzere,4213 katılımcı eğitim görmüştür (Çanakkale İl Milli Eğitim Müdürlüğü).

Ayrıca Kent merkezinde, 3 Temmuz 1992 tarih, 3837 sayılı Yasa ile kurulmuş olan Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi (ÇOMÜ) , 9 fakülte, 11 meslek yüksekokulu, 2 yüksekokul, 2 enstitü ile birlikte; Atatürk ve Çanakkale Savaşları Araştırma Merkezi(AÇASAM), Çanakkale Astrofizik Araştırma Merkezi (ÇAAM), Sürekli Eğitim merkezi (SEM), Çanakkale Seramikleri Araştırma- Geliştirme ve Uygulama Merkezi (ÇASEM) ve Yabancı Diller Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (YADEM) birimlerinde eğitim vermekte ve araştırma çalışmaları yapmaktadır. (Koç, 2004: 179) ÇOMÜ 2007 verilerine göre, 20 337 öğrenci öğrenim görmekte ve 232 si öğretim üyesi olmak üzere 626 eğitimci görev yapmaktadır.

Çanakkale Belediyesi'nin (ÇB) tarihçesi konusunda yazılı bir kaynak bulunamamıştır. Bilinen, Belediyenin kuruluşu Cumhuriyet'in ilanından önceye 1922 yılına dayanır. Belediye 1930 yılında kabul edilen 1580 Sayılı Kanun'a göre bugüne uzanan örgüt yapısını oluşturmuştur (Ata, 2002 :102 .

ÇB Yönetim Örgütü, Belediye Başkanı, 2 Başkan Yardımcılığı ve bu birimlere bağlı 16 Müdürlükten oluşur (Şema:4).

Şekil :4 Çanakkale Belediyesi Yönetim Örgütü

KAYNAK: ÇB Web Sayfasından uyarlanmıştır.Erişim:26.12.2009.

Belediyede yönetim; başkan, başkan yardımcıları ve başkan yardımcılarına bağlı hizmet birim müdürlükleri şeklinde örgütlenmiştir. Belediye Meclisi 16 üniversite, 7 lise, 1 ortaokul ve 1 ilkokul mezunu olmak üzere toplam 25 üyeden oluşmaktadır. Belediye başkanı üniversite mezunudur. Belediyede 2008 yılında 492 personel, 2007 yılında 465 personel görev yapmıştır. 2007 yılında çalışan personelin yüzde 51' i ilköğretim (ilkokul+ortaokul) mezunu, yüzde 27' si lise mezunu, yüzde 21' i ise fakülte/ yüksekokul mezunudur. 2008 yılında çalışan

personelin eğitim durumu dağılımı ise % 28' i ilköğretim (ilkokul+ortaokul) mezunu, % 47' si lise mezunu, % 25' i de fakülte ve yüksek okul mezunudur.

ÇB, Yerel Gündem 21 (YG 21) üyesidir. 23.11.1995 tarihinde Almanya'nın Osnabrück Kent'inden Çanakkale Belediye Başkanlığı'na yapılan 'Agenda 21 Aalborg - Karta'sına katılım çağrısı ve Belediye'nin 02.02.1996 -254 nolu kararıyla bu çalışmaları başlatma kararı, Yerel Gündem 21 üyelik girişimini başlatmıştır. YG 21, Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı(UNCED) 'Rio Deklarasyonu'nun bir uygulama belgesidir. Sürdürülebilir kalkınmayı esas almaktadır. Türkiye 92 Rio zirvesinde bu belgeyi imzalamıştır. YG 21, hükümetlerden bireylere herkesin 'sürdürülebilir kalkınma' anlayışı içinde çalışmasını öngörmektedir (Kadioğlu ,2009).

Türkiye 18.3.1998 de İçişleri Bakanlığı genelgesiyle belediyelere katılım çağrısında bulunmuştur. Yönetimlere önerilen 'küresel düşün, yerel hareket et' ilkesidir. Çanakkale YG 21 ofisi 01.02.1998 de Çanakkale Belediyesi'nin Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği'ne (IULA-EMME) üyeliği aracılığıyla kurulmuştur. YG 21 her aşamada katılım ve uzlaşmayı esas almaktadır. Bu anlayışı yerleştirebilmek kentlilerin çok iyi organize edilebilmesine bağlıdır. Çanakkale' de bugün bu yapılmaya çalışılmaktadır (Koç, 2004:8). Buna bağlı olarak, 23 Kasım 2004 tarihinde kurulan “Kent Konseyi”, YG 21' in Çanakkale'de ön almasından yararlanmakta, katılım ve uzlaşma geleneğinin kente yerleşmesine katkıda bulunmaktadır.

Çanakkale Kent Konseyi, 2008 yılı Genel Kurulunda hazırlanan Kent Eylem Planını değerlendirerek kent görüşü haline getirmiştir. Bu Plana göre, Eğitim, toplumsal çalışma alanının birinci konusu olarak belirlenmiştir ve Eğitim Eylem Planında (Ek.1) Çanakkale Belediyesi kurum olarak bütün faaliyet alanlarında ortaktır. Eğitim Eylem Planını benimseyen ve Kent Eylem Planının oluşturulmasında % 90 finansman sağlayan Belediye, herkese ulaşmak ve herkesi erişilebilir kılmak; eğitim hizmetlerinin sunumunda evrensel standartlara

ulaşmak; yaşam boyu öğrenmeyi sağlamak; her düzeyde katılımcılık kültürünü ve toplumsal içermeyi geliştirmek temel hedeflerine ulaşabilmek için gerekli projelere katılmayı ve yönetmeyi taahhüt etmektedir (KEP,2009:181)

1.1.8 Osnabrueck ve Osnabrueck Belediyesi Hakkında Genel Bilgi

Aşağı Saksonya (Niedersachsen), Almanya'nın 3. büyük eyaletidir. 7 milyon 983 bin nüfusu vardır. 1022 belediye, 37 ilçe 736 bağımsız topluluk yönetsel olarak örgütlenmiştir. Osnabrueck bu yönetim birimlerinden biridir. İdari olarak hem il (Landkreise) hem de bağımsız şehir (Kreisfreie Stadte) niteliğindedir. Osnabrueck Belediye Başkanı (Oberbürgermeister), aynı zamanda kentin yönetim başkanıdır. Osnabrueck Kenti, Eyaletin kültür merkezidir ve komşu eyaletler açısından da bir alışveriş merkezidir.

Osnabrueck, "*UNESCO Geopark TERRA. vita*" adlı doğa parkın ortasında konuşlanmıştır. Kuruluşu M.S. 780 yılına dayanır. Kral řarلمان o yıllarda Hase kıyısında küçük bir misyonerlik manastırı kurdurmuştur. 1002 yılında Osnabrueck Piskoposu pazar, demir para ve gümrük haklarını elde etmiştir. Yıllar içinde gelişimine devam etmiştir. Bugün taşıdığı "barış şehri misyonu" *Westphalia Barışı' nın* yapıldığı şehir olmasından kaynaklanmaktadır (1648 Osnabrueck Antlaşması) .Federal Almanya'nın Çevre Koruma Vakfı ve Barış Araştırma Enstitüsü Osnabrueck'te bulunmaktadır.

StadtOsnabrueck 'ün nüfusu, 2008 sonu itibarıyla, 78 021 kadın (%47,8), 85 265 erkek(%52,2) olmak üzere 163 286 kişidir. Nüfusun % 9,3 lük kısmı yabancılardan oluşmaktadır. 14 432 kişilik yabancı nüfusun en büyük grubunu 3028 kişi ile Türkler oluşturmaktadır (Ek:2)

Kentte 2008 itibarıyla, 10 yıllık zorunlu eğitimde olması gereken nüfus %12, 9 luk kısımdır(Çanakkale için bu oran % 16 dır). Ancak Alman sisteminde, örgün eğitime devam etmeyenler için üç yıllık yarı zamanlı zorunlu eğitim programı

vardır. Bu program genel anlamda zorunlu eğitimi 13 yıla çıkarmaktadır. Bu uygulamayı dikkate aldığımızda bireyler 19-20 yaşlarına kadar zorunlu olarak eğitim sisteminin içinde yer almaktadırlar. Öte yandan örgün meslek okullarında, yaklaşık 14 500 kişi civarında eğitim görmesine rağmen, ticaret odası ve sendikalar gibi çeşitli meslek kuruluşları aracılığıyla, meslek okulları ve yüksek meslek okulları ile işbirliği yapılarak uygulamalı eğitim olanağı bulan öğrenci- işçi sayısı 100 bin kişiye ulaşmaktadır (Ek:3). Aşağı Saksonya’da, meslek okullarında ve uygulamalı eğitimde bulunan toplam öğrenci sayısı 300 bin civarındadır ve yaklaşık üçte birinin Osnabrueck(çevre belediyelerle birlikte) eğitim sisteminde olduğu görülmektedir. Yılda ortalama 17 bin kişinin eğitim gördüğü Osnabrueck Yetişkin Eğitim Merkezi (*Volkshochschule*) ,genel eğitim kurumları ve iki üniversite ile birlikte ele alındığında, kent nüfusunun tamamının eğitim sistemi içinde bulundurulduğu gözlenmektedir. Toplumun % 25 ‘i, 60 yaşın üzerindedir(Ek:2). Çanakkale için bu oran 65 yaş ve üzeri için % 9 dur.

Belediye Meclisi, kent yönetimiyle ilgili olarak en üst karar organıdır. Meclis Üyeleri 5 yıllığına seçimle iş başına gelmektedirler. Devlet işleri ile ilgili tüm önemli kararları Mecliste almaktadırlar. Kamu gelirlerinin oluşturulması (vergi koymak örneğin) bütçe tüzüğü belirlenmesi, toplum kurum ve kuruluşlarının yatırımı, belediye varlıklarının yönetimi, belediye adına borçlanma yapılabilmesi, veya kurallarının belirlenmesi, vatandaşlık işleri ile ilgili yasal düzenlemeler yapma, (Örneğin, evlat edinme.) ve daha birçok sayılabilecek konuda düzenleme yapma ve karar alma yetkileri vardır. Alınan kararlar, Temel Yasa’ya uygun olma zorunluluğundadır. Bazı tüm devleti ilgilendiren kararların Eyalet yönetimine benimsetilerek uygulamaya koyma kuralları vardır. Örneğin bütçe tüzüğü bu nitelikte bir karardır. Belediye Başkanı, Osnabrueck Kent’inin en üst düzeyde temsilcisi ve aynı zamanda en üst düzey yönetim görevlisidir. Görev süresi 8 yıldır. Belediye Meclisinde muhtelif siyasi partilerden 51 üye bulunmaktadır. Kent işlerinin yürütülmesi için meclis üyeleri çeşitli komiteler kurmuşlardır. Bunlar; başta yönetim kurulu olmak üzere, finans ve yatırım, entegrasyon, kültür, personel ve organizasyon, denetim, okul ve spor, sosyal ve

sağlık, kentsel kalkınma ve çevre, kentteki alt işler, dönüşüm projeleri, bölüştürme, yangın, atık tesisi yönetimi, park ve mezarlıklar, konut ve halk eğitim merkezi komiteleri olmak üzere toplam 18 komiteden oluşmaktadır. Belediye Başkanı yönetim kurulu üyesi ve yönetim kurulu başkanıdır. Belediye Meclisi Osnabrueck Kenti'nin en büyük işvereni gibidir. Bu çok sayıda görevi yürütebilmesi için işletme niteliğinde çeşitli şirketleri, belediye kuruluşları bulunmaktadır. Bu görev dağılımına göre, Osnabrueck Yönetim Planı Şekil 5'te gösterilmiştir.

Şekil:5 StadtOsnabrueck Belediye Yönetim Örgütü

OSNABRUECK BELEDİYESİ (OB)			
O.B.BELEDİYE BŞK.	FINANS YÖNETİMİ	YÖNETİM 2	YÖNETİM 3
Belediye İşleri Bürosu	Finans ve Kontrol	Eğitim,Sosyal Planlama	Vatandaş ve Düzen
Personel ve Örgütlenme	Gayrimenkul ve Bina yönetimi	Okul, Spor	İtfaiye
Basın Yayın Bürosu	Temizlik ve Çöp İşleri	Kültür	Şehircilik
Hesap İşleri	Katılım Yönetimi	Sağlık ve Sosyal İşler	Çevre
Ayrımcılığa Karşı Çalışma Bürosu	-----	Çocuk, Gençlik ve Aile	Yeşil Alanlar ve
KentselGelişimve Hemşehri Katılımı	-----	Halk Yüksek Okulları	-----
Güvenlik İşleri	-----	-----	-----
Hukuk İşleri	-----	-----	-----

KAYNAK:Osnabrueck Resmi Web Sayfasından uyarlandı.Erişim: 26.12.2009.

Okullar için okul ve spor komitesi kurulmuştur. Bu komitenin üyeleri diğerlerinden farklılık gösterir. Komitede Meclis üyelerinin yanı sıra tercihli

olarak okullardan, işçi ve işveren sendikalarından, öğretmen birliklerinden bazı üyeler komiteye dahil edilmiştir. Bir başka komiteye dahil edilen grup ise engelliler derneği, göçmenler derneği gibi eğitimde özel ilgi gerektiren grupların temsilcileridir. Okullar için geniş katılımlı bir komite oluşturulmuştur.

Belediyede çalışan idari personel her eyalette bulunan Belediye Eğitim Enstitüsüne bağlı idare okullarında eğitilir. Her belediyenin ait olduğu bir idare okulu vardır.

1994 de kurulan Yerel Gündem 21 (*Local Agenda 21*) “sürdürülebilir kalkınma” alanında çalışmalarını sürdürmektedir. Belli konularda çalışma grubu oluşturarak çalışan YG 21, uyguladığı hemen her projede eğitim süreçlerini kullanmaktadır. Alman Federal Çevre Vakfı, Osnabrueck Koleji (*Fachhochschule*), Osnabrueck Belediyesi ve Belediye Başkanı, Belediye Tiyatrosu, Osnabrueck Üniversitesi, Kiliseler ve Dini Birlikler YG 21 platformunun üyesidir.

Çanakkale Belediyesi, Almanya’nın Aşağı Saksonya Eyaleti’ne bağlı Osnabrueck Belediyesi ile 1994 yılında “Dost Kent” girişiminde bulunmuş; 16 Nisan 1998 de “İşbirliği Protokolü” imzalamış (Ek:4) ve 2004 yılında da Kardeşkent (Partnerstadtte) Anlaşması yapmıştır. Bu çerçevede iki belediye arasında kültürel işbirliği yapılmakta ve gençlik değişim programları uygulanmaktadır.

Bu çalışmada, Çanakkale Belediyesi ve Osnabrueck Belediyesi, eğitim uygulamaları açısından hangi sorumlulukları üstlendikleri konusunda karşılaştırılmaya çalışılmaktadır.

1.2. Problem Cümlesi

Çanakkale Belediyesi’nin eğitim uygulamaları ile kardeşkent Osnabrueck Belediyesi’nin eğitim uygulamaları arasındaki benzerlikler ve farklılıklar nelerdir?

1.3. Alt Problemler

1. Çanakkale Belediyesi'nin eğitim uygulamaları nelerdir?
2. Osnabrueck Belediyesi'nin eğitim uygulamaları nelerdir?
3. Çanakkale Belediyesi ve Osnabrueck Belediyesi eğitim uygulamalarının benzer ve farklı yanları nelerdir?

1.4. Araştırmanın Önemi

Yerel Yönetim, “ halkın yönetime katılmasına olanak veren, kendi eliyle seçtiği yerel organlarca yönetilmesini içeren yönetim biçimi” olarak tanımlanmıştır (TDK). Türkiye örgütleri, İl Özel idareleri, belediyeler ve köyler yerel yönetim kuruluşlarıdır. Özerk, tüzel kişiliği ve bütçesi olan, kendi organları eliyle görevlerini yürüten ve merkezi yönetimle birliği sağlamak açısından merkezi yönetimin vesayet denetimi altında olan birimlerdir. Yerel yönetim, halkın seçtiği organlar eliyle yönetildiği için daha demokratiktir. Halka yakın olduğu için halkın beklentilerine daha kolay ve hızlı yanıt verir (Gözübüyük,1978)

Dünyada meydana gelen gelişmeler, hızlı nüfus artışı ve çoğalan eğitim talebi, eğitim birimlerinin sunduğu hizmetlerin, niceliksel ve niteliksel olarak talebe yetişememesi eğitim sistemimizin önünde çözülmesi gereken sorunlar oluşturmaktadır. Bu nedenle, yerelleşme, okul merkezli yönetim, yani eğitim yönetiminde yerinden yönetim gibi eğitimde daha etkili ve verimli yönetim modellerinin uygulanması gündeme gelmiştir. Okul ile ilgili konularda toplumun yönetime katılımı amaçlanmaktadır. Yönetime katılım doğaldır ki, yerel yönetimler aracılığıyla uygulanmalıdır. Genel olarak; karar verme ve denetim gücü topluma verilerek, merkezi düzeyde yaşanan bürokratik sıkıntıların ortadan kaldırılması ve toplumun refah düzeyinin artırılması hedeflenmektedir (Kurt, 2006:70).

Bu çalışma, Çanakkale'yi “uygar bir dünya kenti” (Çanakkale Belediyesi'nin vizyonu) yapmayı hedefleyen Çanakkale Belediyesi'ne eğitim olanaklarını ne

ölçüde kullanabildiği ya da kullanamadığı konusunda bilgi verebilir.

İlgililere, gelişmiş belediye uygulamalarını transfer etme ve onların deneyimlerinden yararlanma fırsatı sunabilir.

Öte yandan, kentlerimizin çağdaş gelişmişlik düzeyini yakalamada yerel yönetimlerin potansiyelinin ne ölçüde kullanılabildiği ya da kullanılamadığı konusunda ilgililerce anlamlı fikirler üretilebilir.

1.5. Sınırlılıklar

- 1.Çanakkale’de eğitim hizmetlerinin örgütlenme biçimi olarak MEB Çanakkale İl Örgütü (İl Milli Eğitim Müdürlüğü) ele alınmaktadır.
2. Çanakkale Belediyesi yerel yönetim birimi olarak büyükşehir belediyesi değildir. Belediye’nin şehir merkezindeki (merkez ilçe) eğitim kurumları ile ilişkileri ele alınmaktadır.
3. Almanya’da yönetsel yapı her eyalette farklılık gösterdiğinden ,merkezi yönetim olarak Osnabrüeck Kentinin bulunduğu Aşağı Saksonya (Niedersachsen) Eyaleti ele alınmaktadır.
4. Almanya’da bazı şehirler merkez (Stadt) ve çevre (Landkreis) olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Bu çalışmada sadece StadtOsnabrüeck Belediyesi ele alınmaktadır.
5. Bu çalışmada 2007 ve 2008 yılları incelenmektedir.

1.6. Tanımlar

Örgün Eğitim : (Formal Eğitim) Belirli yaş grubundaki ve aynı düzeydeki bireylere, belli bir amaca göre hazırlanmış programlarla, okul çatısı altında uygulanan düzenli bir eğitimidir. Örgün eğitim; okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yüksek öğretim kurumlarını kapsar.

Yaygın Eğitim :(Informal Eğitim) Örgün eğitim sistemine hiç girmemiş, veya örgün eğitimin herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademelerden birinden ayrılmış olan bireylere ilgi ve gereksinme duydukları alanlarda, örgün eğitim yanında veya dışında düzenlenen eğitim faaliyetlerinin tümünü kapsar.

Hizmet İçi Eğitim: Bir kurumda, örgütün performansını yükseltmeye yönelik olarak iş veriminin ve çalışanların iş tatmininin artırılmasını hedefleyen eğitim programlarının, kurum çalışanlarına uygulanması şeklinde yürütülen eğitim faaliyetlerini kapsar.

BÖLÜM II

YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma, Çanakkale ve Osnabrueck Belediyelerinin eğitim uygulamalarını karşılaştırmayı amaçladığından tarama niteliğinde tanımlayıcı (betimsel) bir çalışmadır.

2.2.Araştırmanın Evreni

Araştırmanın evreni, Çanakkale ve Osnabrueck Belediyeleridir. Bu evrendeki eğitim uygulamalarının tamamı araştırma kapsamına alınmıştır.

2.3. Verilerin Toplanması

Öncelikle yerel yönetimler ve eğitim yönetimi konusunda kaynak taraması yapılmış bu konudaki çalışmalar ve gelişmeler ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu çalışma sırasında internet ortamından da faydalanılmış, ancak seçilen web sayfalarının tamamının ilgili kuruluşların resmi web sayfaları olmasına özen gösterilmiştir.

Verilerin toplanmasında; uygulama ile ilgili bilgileri elde edebilmek için , Çanakkale Belediyesi, Çanakkale İl Özel İdaresi ve Çanakkale İl Milli Eğitim Müdürlüğü Kurumlarına yazı ile başvurulmuştur. Yetkili kişilerden sözlü ve yazılı bilgiler elde edilmiştir. Söz konusu yazıların kopyaları ekler bölümünde sunulmaktadır(EK:5, 17). Çanakkale Belediyesi'nde görev yapan Osnabrück Kardeşkent Elçisi ile görüşmeler yapılmış, Osnabrueck Kenti,Osnabrueck Belediyesi ve Aşağı Saksonya ile ilgili resmi web sayfalarına ulaşmada

yardım alınmış, yabancı dilden(Almanca) kaynaklanan olası hataların giderilmesinde yararlanılmış ve bilgiler teyit edilmiştir.

Çalışma sırasında; Osnabrueck Belediyesi (www.osnabrueck.de), Aşağı Saksonya Eyaleti(www.niedersachsen.de), Almanya ve Türkiye'nin eğitim ile ilgili internet siteleri(<http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice>), Çanakkale Belediyesi (www.canakkale.bel.tr), Çanakkale Valiliği(www.canakkale.gov.tr) MEB,Çanakkale(<http://canakkale.meb.gov.tr>) resmi internet sitelerinden ve yürürlükteki yasa metinlerinden yararlanılmıştır. Ayrıca Çanakkale ile ilgili sayısal veriler için TÜİK, ADNKS kayıtları, TÜİK Bölgesel Göstergeler Kitapçığı, Belediye Faaliyet Raporları ve Belediye bilgi yazısı (EK:5) kullanılmıştır. Osnabrueck ile ilgili sayısal veriler resmi web sayfalarından indirilen kitapçıklardan (pdf) elde edilmiştir. İlgili kitapçık adresleri kaynakçada, ilgili sayfa kopyaları, ekler bölümünde okuyucuya sunulmaktadır.

2.4. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Bu araştırmada elde edilen veriler, tablolar ve şemalar aracılığıyla okunabilir duruma getirilmiştir. Çalışmada alt problemler ve Belediyelerin yürüttükleri eğitim faaliyetleri dikkate alınarak ortak başlıklar belirlenmiştir. Bu ortak başlıklar şöyledir:

- Örgün eğitim uygulamaları -okullar-
- Yaygın eğitim uygulamaları - halk eğitim uygulamaları
- kültür ve sanat yoluyla eğitim uygulamaları
- Hizmet içi eğitim uygulamaları
- Eğitime katkı sağlayan uluslararası programlar

Birinci alt problemin yanıtı olarak; Çanakkale Belediyesi eğitim uygulamalarının dökümü, belirlenen dört başlığa göre yapılmış, çizelgeler ve şemalar aracılığıyla çözümlenerek yorumlanmıştır.

İkinci alt problemin yanıtı olarak; Osnabrueck Belediyesi eğitim uygulamalarının

dökümü, belirlenen dört başlığa göre yapılmış, çizelgeler ve şemalar aracılığıyla çözümlenerek yorumlanmıştır.

Üçüncü alt problemin yanıtı olarak; yukarıdaki dört başlığa göre elde edilen bulgulardan yararlanarak karşılaştırma yapılmış, eğitim uygulamalarındaki benzer yanlar ile farklı yanlar ortaya konularak bir çizelge oluşturulmuş ve yorumlanmıştır(Çizelge:13)

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUM

3.1. Çanakkale Belediyesi ve Osnabrueck Belediyesi'nin Eğitim Uygulamaları ile İlgili Bulgu ve Yorumlar

Belediyelerin eğitim uygulamaları, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması bölümünde belirlenen örgün eğitim, yaygın eğitim, hizmet içi eğitim ve eğitime katkı sağlayan uluslararası programlar başlıklarına göre ve alt problemler de dikkate alınarak incelenmiştir.

3.1.1. Çanakkale Belediyesi'nin Eğitim Uygulamaları

Türkiye'de okullar (üniversiteler hariç) MEB İl Milli Eğitim Müdürlükleri aracılığıyla yönetilmektedir. Okul yönetmek belediyelerin görevleri arasında sayılmadığından, Çanakkale Belediyesi'nin doğrudan örgün eğitimi hedefleyen plan ve projesi yoktur. Ancak Belediye, kentte yaşam kalitesini yükseltmek amacıyla ;

- Dezavantajlı gruplar başta olmak üzere, kentte yaşayan tüm insanların yaşam kalitesini arttırmak;
- Kentsel hizmetin sunumunda vatandaş odaklı olmak, kentlinin beklenti ve gereksinimlerini gidermede güvenilirlik sağlamak;
- Katılımcı ve sosyal adaleti sağlayan yerel yönetim anlayışını egemen kılmak,
- Etkin ve verimli hizmet sunumu için teknolojik gelişmeleri ve yenilikleri belediyecilik uygulamalarına yansıtmak;
- Uluslararası gelişmeleri takip ederek kentsel sürdürülebilirliği sağlamak;
- Çanakkale'nin sahip olduğu değerler mirasına dayalı, kentlilik kültürünü ve sahiplik bilincini geliştirmek ;

gibi yönetsel hedefler koymuştur(ÇBFR, 2008:16). Ayrıca, sosyal ve kültürel yaşamı geliştirmek, dinamik tutmak ve sosyal sorumluluk görevlerini gerçekleştirmek amacıyla bazı eğitsel ve sosyal faaliyetlerde bulunmakta ve gençlerin eğitim ve kültürel etkinliklerine özel önem vermektedir.

Sosyal hizmet amaçlı toplum merkezlerinde yürütülen ve belediyelerce desteklenerek sürekliliği sağlanan hizmetler de, eğitime katkıda bulunan hizmetler olarak düşünülmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı yoksulluk nedeniyle sağlık kontrolleri yapılamayan ve eğitimine devam edemeyecek olan öğrencilerle, Çocuk Esirgeme Kurumu gibi kurumlarda bulunan çocukların sağlık ve eğitimlerinin sürekliliğini sağlamak amacıyla işbirliği yaparak belediyelerden destek almaktadır.

Çanakkale Belediyesi ile Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü arasında yapılan Protokol (Ek: 5/1) çerçevesinde, Belediye'ye ait Barbaros ve Troya Toplum Merkezleri'nde sosyal hizmet uzmanları ve Belediye personeli işbirliği ile eğitim sağlık ve bilgilendirme çalışmaları yapılmaktadır (ÇBFR,2008:34). Çanakkale Belediyesi'nin eğitim uygulamaları, ağırlıklı yaygın eğitim kapsamındaki halk eğitim uygulamaları ve kültürel etkinlik niteliğinde uygulamalar olduğundan örgün eğitim bölümünde bazı fiziksel katkılardan, belki söz edilebilir.

3.1.1.1. Örgün Eğitime Yönelik Eğitim Uygulamaları

Örgün eğitim; programı önceden belirlenmiş ve okullarda yapılan bir eğitim sürecini ifade eder. Türkiye'de belediyeler tarafından yürütülen, eğitim-kültür hizmetleri olarak kabul edilen ve örgün eğitim ve öğretime destek niteliği taşıyan hizmetlerden bazılarını şöyle sıralamak mümkündür:

- Öğrencilere ucuz kitap ve kırtasiye sağlanması, ekonomik durumu yetersiz olan öğrencilere ücretsiz kitap ve kırtasiye sağlanması.
- Bağış kampanyaları düzenleyerek çocuklar için kitaplar, dergiler bastırılması ve defterler yaptırılması.

- Tüm eğitim kademelerindeki başarılı öğrencilere (ilk, orta, lise, lisans ve lisans üstü) teşvik amaçlı eğitim yardımlarında bulunulması (burslar).
- Bazı önemli gün ve haftalarda (Öğretmenler Günü, ÖSYM, Fen Liseleri giriş sınavlarının olduğu günler vb.) öğretmen ve öğrencilere ücretsiz kent içi ulaşım olanağının sağlanması.
- İlk ve orta dereceli okulların bahçe düzenlemelerinin, okul alanı içinde ve çevresindeki yollarda asfaltlama ve bahçe duvarlarını yapma çalışmalarının gerçekleştirilmesi.
- Kent sınırları içinde bulunan ilk ve orta dereceli okullara ek bina yapımı, boya, badana, onarım gibi işlerde olanaklar ölçüsünde yardımcı olunması (Güneş, 2009: 3).
- Eğitim amaçlı arsa tahsis edilmesi ,
- Eğitim amaçlı salon ve bina tahsisi.
- Özel eğitim gereksinimi olan ve örgün eğitimde bulunan öğrencilere yardımcı olunması (engelli öğrenciler).

Çanakkale Belediyesi'nin bu alanda verdiği destekler şöyle sıralanabilir:

1.Engelli öğrencileri bulunan okullara yemek ve ulaşım desteği ile danışmanlık hizmeti sağlanmış ve 2008 yılında bu amaçla 43, 728 TL kullanılmıştır (ÇBFR , 2008: 33).

2.2007 yılında 61 yükseköğretim, 13 ortaöğretim, 5 ilköğretim olmak üzere toplam 79 öğrenciye öğrenim bursu sağlanmış ve toplam 125 558,50TL. kullanılmıştır. 2008 yılında ise, 139 yükseköğretim, 25 ortaöğretim, 5 ilköğretim olmak üzere toplam 169 öğrenciye öğrenim bursu sağlanmış ve 149 130 TL kullanılmıştır (ÇBFR,2007:31- 2008 : 32 ve Ek:5/5).

3.Belediye, her yıl ilköğretim ve ortaöğretim okullarının fiziki gereksinimlerinin neler olduğu konusunda çalışmalar yapmaktadır. Bu amaçla Belediye bütçesinden 18 000 TL (2007) ve 23 000 TL (2008) olmak üzere toplam 41 000 TL kullanılmıştır (Ek:5/5)

4.Yıl içinde ilköğretim, ortaöğretim, üniversite öğrencileri ve kentliler hedeflenerek Kent rehberi, İlköğretim Öğrencilerine yönelik Troia Masal kitabı, Kent ve İl Haritası, Çocuk Hakları Kitapçığı olmak üzere toplam 35 000 adet

kitap basılmış ve dağıtılmıştır. Bu amaçla 60 239 TL bütçe ayrılmıştır (ÇBFR,2008:31)

5. Öğrencilere yönelik kültür ve sanat gezileri kapsamında 695 kişi Yararlanmış, ulaşımında kısmen Belediye araçları kullanılmış , havayolu ulaşımı için maddi katkı sağlanmıştır.

Çizelge :3 Çanakkale Belediyesi, Örgün Eğitime Yönelik Harcamaları -TL-

	2007	2008
Engelli Öğrenci Katkısı	----	43,72
Okullara katkı (Bina, boya,bahçe, Çevre	18,00	23,00
Öğrencilere Burs	125,56	149,13
Eğitim Amaçlı Çeşitli Yayın,Gezi	----	63,64
Toplam Harcama (a)	143,56	279,49
Toplam Belediye Harcamaları (b)	40 353, 83	53 583, 04
Oran (a/b)	0,0035	0,0052

KAYNAK : Çanakkale Belediyesi Faaliyet Raporlarından uyarlanmıştır.

3.1.1.2. Yaygın Eğitime Yönelik Eğitim Uygulamaları

Yaygın eğitim, yetişkinlere okuma-yazma öğretmek, temel bilgiler vermek, en son devam ettikleri öğrenim kademesinde edindikleri bilgi ve kabiliyetlerini geliştirmek ve hayatını kazanmasını sağlayacak yeni imkânlar kazandırmak amacıyla verilen okul dışı eğitimidir (MEBBR,2009:80).

Yaygın eğitim kurumları; halk eğitim merkezleri, mesleki eğitim merkezleri, gibi kurumları kapsar. Halk eğitim etkinlikleri, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Halk Eğitim Müdürlükleri aracılığıyla yürütülür.

Son yıllarda bazı yasal düzenlemelerle, belediyelerin de toplum eğitimi etkinliklerinde rol almaları sağlanmıştır. Halk eğitim etkinliklerinin yürütülmesinde belediyeler önemli yerel yönetim kuruluşlarıdır. Yerel yönetimler, merkezi yönetim tarafından çıkarılan yasaların belirlediği sınırlar

çerçevesinde halk eğitimi etkinliklerinde bulunabilmektedirler. Halk eğitim ve kültür sanat etkinlikleri bazı alanlarda iç içe geçtiğinden belediye uygulamaları bir arada ele alınmaktadır.

Çanakkale Belediyesi'nin halk eğitim ve kültür sanat alanındaki eğitim etkinlikleri şunlardır:

1. Barbaros ve Troya Toplum Merkezlerinde yapılan çalışmalar: 2007 yılında; Çocuk Eğitim Projesi, Ev kadınlarını Destekleme projesi, profesyoneller için Toplumsal Eğitim Projesi, İlkokul Çocuklarını Destekleme Grubu Çalışmaları, Okuma Yazma Kursu, İngilizce Kursu, folklor, jimnastik, koro çalışmaları gibi toplum eğitim projeleri için organizasyonların yapılması, broşürlerinin basılması, tüm kente duyurulması, ulaşımın sağlanması, yer temini gibi tüm destekler Belediye tarafından verilmektedir. Bu kapsamda 4340 kişi bu etkinliklerden yararlanmıştır (ÇBFR,2007:33). 2008 yılında; Ev Kadınlarını Destekleme Projesi kapsamında Okuma Yazma Kursları, Bilgisayar, Diksiyon Kursları, Kadının İnsan Hakları Eğitimi, Aile İçi İletişimi Güçlendirme Projesi çerçevesinde ergen ve anne destek çalışmaları ile 2-4 yaşındaki çocuklar için anne destek çalışmaları nedeniyle aile saati uygulamaları, Çocuk Eğitim Projesi kapsamında okul öncesi çocukların eğitim ve desteklenme çalışmaları, Benim Ailem Projesi Kapsamında, anne, çocuk ve baba olmak üzere Aile Eğitimi, Vatandaşlık ve Yurttaşlık eğitimi, İlkokul Çocuklarını Destekleme Grubunun, ilköğretime devam eden ve dersane imkanından yoksun olan öğrencilere eğitim desteği, Satranç Kursu, Yaz Okulu gibi çeşitli eğitim ve kültür etkinlikleri, profesyoneller için Toplumsal Cinsiyet Eğitimi Projesi kapsamında sağlık çalışanları, polis ve STK görevlilerine yönelik olarak uygulanan eğitimler, Şiddet Önleme Projesi Kapsamındaki eğitimler, Hukuk Günleri kapsamındaki eğitimler gerçekleştirilmiş, bu eğitimlerden 2995 yetişkin, 1092 çocuk yararlanmış, açık grup toplantıları yoluyla 762 katılımcı bilgilenmiş ve toplam 140 grup çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda 4849 kişi bu etkinliklerden yararlanmıştır(ÇBFR ,2008: 34).

Belediye ile Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü arasındaki Protokol (Ek:5/1) gereği

Toplum Merkezleri Binaları İl Müdürlüğü'ne tahsis edilmiş, binaların tefrişi, ısınması, temizliği, sekreterlik işleri ve temizlik işleri için personel, gerektiğinde avukat ve doktor sağlanması, her türlü broşür ilan ve kayıt altına alma işleri, çalışmalar için gerekli kırtasiye ve araç gereçler, gerektiğinde ulaşım hizmeti veya araç sağlanması gibi hizmetler ve malzemeler Belediye tarafından sağlanmıştır.

2. Özürlüler Bürosuna kayıtlı 1050 özürlü yurttaş vardır. Özürlü Basketbol Karşılaşması, Goalball Turnuvası, Özürlü Tiyatrosu, Halk Dansları, Özürlü ve Ailelerine “Özürlü Yaşam” konulu Panel, çevre gezileri spor kampları gibi sosyal etkinlik ve eğitim çalışmaları yapılmış, bu etkinliklere Büro'ya kayıtlı kişilerin yüzde 80 katılımı sağlanmıştır. Belediye tarafından bu amaçla 17 sportif ve sosyal etkinlik gerçekleştirilmiştir. Çanakkale Belediyesi ve Çanakkale Engelliler Spor Kulübünün ortaklaşa gerçekleştirdiği proje ile uluslararası engelli öğrenci değişimi çerçevesinde, Polonya ile işbirliği yapılmıştır(ÇBFR, 2007:31).

3. Sanatsal ve kültürel bilincin gelişimine katkı sağlamak amacıyla görsel ve işitsel sanatlar alanında çeşitli eğitim programları uygulanmıştır. 2007 yılında; Yazarlık Atölyesi, Tiyatro, THM ve TSM Koroları, Latin Dansları, Halk dansları, Çocuk Klübü (Dans), Aerobik, Almanca Pratik, Engelli Tiyatro ve Ritm, El sanatları kursları düzenlenmiş ve 335 kursiyer katılmış ve toplam 13 adet etkinlik düzenlenmiştir. (ÇBFR , 2007: 31)

2008 yılında, bu amaçla uygulanan eğitim programları TSM Korosu, THM Korosu, Tiyatro, Zihinsel Engelliler, Tiyatro ve Ritm, Diksiyon, Film Yapım Atölyesi, Yazarlık Atölyesi, Halk Dansları, Çocuk Klübü, Aerobik, El Sanatları, Bilgisayar, Okuma – Yazma, Step-Jimnastik, Folklor gibi kurslardır. Kurslara katılan toplam 822 kişi, katılım belgesi alan kursiyer sayısı 350 kişidir. 16 adet kurs düzenlenmiştir (ÇBFR ,2008 :31) .

4.Kültürel ve sanatsal etkinlik çalışmaları kapsamında, 2007 yılında profesyonel tiyatro yerel tiyatro, masal günleri, yerel ve profesyonel konserler, film gösterimi söyleşiler, sergiler şeklinde 103 etkinlik düzenlenmiştir. 2008 yılında; tiyatro, konser, sinema etkinlikleri gerçekleştirilmiş; fotoğraf, resim, afiş, seramik

sergileri ve bienal olmak üzere çeşitli sergiler düzenlenmiş; sağlık, spor, kadın hakları, önemli gün ve haftalar gibi konularda panel ve söyleşiler yapılmış; “kadına yönelik şiddet” konulu 50 kişi katılımlı bir eğitim ile “kentler çocuklarıdır” konulu 30 kişi katılımlı eğitim programı gerçekleştirilmiş; toplam 116 etkinlik yapılmıştır. Bu faaliyetler için ayrılan kaynak, 109.416.30 TL dir.

Yaygın eğitimden yararlanan kursiyer sayısı ile kurs ve etkinlik sayıları topluca dikkate alındığında aşağıdaki tabloya ulaşılmaktadır(Çizelge:4).

Çizelge:4 Çanakkale Belediyesi Yaygın Eğitim Etkinlik,Kurs,Kursiyer Sayıları (2007-2008)

	Toplam (kişi)	Toplum Merkezleri (kişi)	Kurs (adet)	Kursiyer (kişi)	Etkinlik (adet)
2007	4,744	4,409	13	335	120
2008	5116	4,087	18	1029	120
Toplam	9,860	8,496	31	1364	240

KAYNAK : Çanakkale Belediyesi Faaliyet Raporlarından uyarlanmıştır.

Yapılan incelemede Çanakkale Belediyesi'nin eğitim ve kültür etkinliklerine ayırdığı kaynak nakdi olarak yüksek değildir(Çizelge:5). Ancak, bina tahsisi, ulaşım hizmetleri, personel yardımı ve Belediye binalarındaki altyapı ve donanımdan ücretsiz yararlandırma hizmetleri eğitim amaçlı etkinliklerde önemli kolaylıklar getirmektedir.

Çizelge :5 Çanakkale Belediyesi Yıllık Toplam Harcamaları ve Toplam Eğitim ve Kültür Harcamaları TL , (2007 – 2008 Yılları)

	Toplam Belediye Harcamaları (b)	Toplam Eğitim ve KültürEtkinlik Harcamaları (a)	Oran (a/b)
2007	40 353 832, 61	384 695,76	0,0095
2008	53 583 040,85	215 209,62	0,0040

KAYNAK: Çanakkale Belediyesi Faaliyet Raporları ve (Ek:5/5) ten uyarlanmıştır.

Yıl boyunca, kent nüfusunun yaklaşık yüzde 4' lük kısmı Belediyenin yaygın eğitim etkinliklerinden yararlanmaktadır. Danışmanlığa ve eğitime çok gereksinimi olan fakat kendi imkanları ile bu hizmeti alamayacak olan toplum kesimlerine eğitim hizmetleri sunulmaktadır. Ayrıca, Halk Eğitim Merkezi'nden yararlanan katılımcı sayısının 2007/08 eğitim döneminde yaklaşık 5000 kişi civarında olduğu düşünülürse, Belediyenin üstlendiği sorumluluk yadsınamayacak boyuttadır.

3.1.1.3. Hizmetiçi Eğitime Yönelik Eğitim Uygulamaları

Belediyelerde hizmetiçi eğitim hizmetlerini 5393 Sayılı Belediye Kanunu (Md:51 ve 52) ile 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu (Md:214 ve 216)düzenlemiştir. 5393 Sayılı Kanun'a göre zabıta ve itfaiye personelinin eğitimi öngörülmekte ve İçişleri Bakanlığı'nın hazırlayacağı yönetmeliğe göre uygulanabilmektedir. Belediyeler bu yönetmeliğe aykırı olmamak kaydıyla bazı düzenlemeler yapabilirler. Diğer personelin eğitimi için belediyeler Devlet Personel Başkanlığı'nın iznini almak kaydıyla, yönetmelik yapabilirler.

Belediye, toplumun ortak yerel gereksinimlerinin giderilmesi amacıyla, yerel topluluğun özerkliğine dayanan demokratik siyasal yaşamın, en gelişmiş kurumlarından biridir. Aynı zamanda halkın kendisini yönetme ve örgütlenme yeteneğinin deneyimlendiği etkinlik alanıdır. Yenileşme ve çağdaş bir belediyecilik anlayışını yaşama geçirme sorunu, sadece yerel yönetimlerin yeniden düzenlenmesi ile değil, aynı zamanda belediye çalışanlarının ve yerel toplumun eğitilmesi ile aşılabılır.

Belediye bünyesinde çalışan personelin, özellikle teknik elemanların çağa ve uygulamaya uyumu için, yapılan eğitim çalışmaları önemlidir. Bunu sağlamak amacıyla, hizmetiçi eğitimlerde belediyelere aşağıdaki hedefler önerilmektedir: (Güneş, 2009: 3)

-Çalışanların sosyal ve hukuki durumlarını bilmeleri,

- Çalışanların hizmet alanını (belediyeyi) tanımaları
- Halkı ve halka hizmet mantığını kavrama,
- Çalışanlara grup duygusu ve şuurunun benimsetilmesi,
- Mevcut bilgilere ve yeni gelişmelere adaptasyon,
- Üst düzey kadrolara hazırlama,
- Optimum faydanın sağlanması (çalışanlar, araç - gereç, teçhizat)
- Yeteneklerin tespiti ve geliştirilmesi,
- İşe uygun elemanın belirlenmesi.

Çanakkale Belediyesi'nde, halka dönük, kültür ve eğitim faaliyetlerini Basın Yayın ve Halkla ilişkiler Müdürlüğü, hizmetiçi eğitim faaliyetlerini ise İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü yürütmektedir. İnsan kaynaklarını geliştirmek amacıyla, 2007 yılı içinde belediye müdürlerine yönelik “ mevzuat” konulu dört eğitim semineri ile itfaiye biriminde görevli 39 personel için kişi başı 140 saat uygulamalı eğitim planlamış, aynı itfaiye personeline sekiz ayrı programda 42 saatlik teorik eğitim verilmiştir. Müdür ve birim sorumluları düzeyinde 45 kişiye 12 saat eğitim programı uygulanmıştır. Bu eğitim programını İçişleri Bakanlığı yetkilileri uygulamıştır. 2008 yılında 53 kişilik personel grubuna, 'liderlik, iletişim ve problem çözme teknikleri ve motivasyon eğitimi' konulu bir eğitim düzenlenmiştir. 2010 yılı sonuna kadar her yıl personelin kişi başı 10 saat kurum içinde veya dışında hizmetiçi eğitim alması planlanmıştır (ÇBFR, 2007:27-2008:30).

**Çizelge:6 Çanakkale Belediyesi'nde Uygulanan Hizmetiçi Eğitim
Seminerleri 2007-2008**

	Toplam Çalışan	Katılımcı Sayısı	Katılımcı Niteliği	Eğitimci Kurum	Seminer Sayısı (adet)
2007	465	84	-Müdürler -İtfaiye Pers.	İçişleri Bakanlığı	4
2008	492	53	-Personel	İçişleri Bakanlığı	(Liderlik ve Motivasyon) 1

KAYNAK: Çanakkale Belediyesi Faaliyet Raporlarından uyarlanmıştır.

Çanakkale Belediyesi'nin düzenlediği bir Hizmetiçi Eğitim Yönetmeliği yoktur. Yıllık Hizmetiçi eğitim harcamaları; 2007 yılında 170 000 TL ve 2008 Yılı için 165 000 TL olmuştur(Ek:5/3).

3.1.1.4. Eğitime Katkı Sağlayan Uluslararası Programlar

Bu bölümde Yerel Gündem 21 (YG 21) çalışmaları ve Avrupa Birliği fonları aracılığıyla yürütülen eğitim etkinlikleri ele alınmaktadır.

Yerel Gündem 21 çalışmaları Osnabrueck Belediye Başkanı'nın girişimleriyle Osnabrueck 'tan Çanakkale Belediye Başkanlığı'na Agenda 21 ve Aalborg Karta' sına katılım çağrısı yapılmıştır. Çanakkale Belediye Meclisi 02.02.1996 tarih, 254 nolu Kararı ile Yerel Gündem 21 çalışmalarını başlatma kararı almıştır. Çanakkale Belediyesi Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği (IULA-EMME)' nin üyesidir. 01.02 1998 tarihinde de Yerel Gündem 21 Ofisi'ni açmış, Yerel Gündem 21 genel sekreterini belirlemiştir.

YG21 de temel kaygı; *çevre sorunları, yoksulluk ve eşitsizliktir*. Türkiye'de 2000 yılında YG 21 uygulayan belediye, büyükşehir belediyesi, il özel idaresi ve belediye birliklerinin sayısı sadece 48 dir. Bunlardan bir tanesi de Çanakkale Belediyesi'dir(Koç, 2003:8). *"Türkiye'de Yerel Gündem 21 Yönetişim Ağı Kanalıyla BM Binyıl Kalkınma Hedeflerinin Yerelleştirilmesi"* Projesinin onaylanması Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) arasında 29.03.2007 tarih 11942 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kararlaştırılmıştır. *"Evrensel temel eğitimin sağlanması"* hedefinin yerelleşmesiyle 2015 yılına kadar dünyada temel eğitim almamış hiç kimse kalmayacaktır! Çanakkale Belediyesi 8 Aralık 2006 da aldığı 264 nolu Belediye Meclisi Kararıyla (Ek:6), bu kampanyaya resmen katılmıştır.

2008 yılında 'Bilenler Bilmeyenlere Bilgisayar Öğretiyor ' Projesi devam etmiş Demokrasi Atölyesinde bulunan bilgisayar sınıfında yapılan Temel Microsoft

Office eğitimlerinden 81 kişi yararlanmıştır (ÇBFR,2008:67). Engelli, kadın ve gençlik çalışma grupları, YG 21 bünyesinde kurulan, daha sonra kendi yasal statüsüne kavuşan Kent Konseyine devredilmiştir. Yerel Gündem 21 Kent Eylem Planı ve Çanakkale Durum Raporu çalışmaların yürütmüş ve gerçekleştirmiştir. 2008 bütçe kullanımı 186.431 TL ve 2007 bütçe kullanımı ise 165 500 TL olarak gerçekleşmiştir (Ek:5/4)

Çizelge:7 Çanakkale’de, YG 21 Eğitim Etkinlikleri ve Katılımcı Sayıları ile 2007-2008 Harcamaları-TL

	Toplam	Kurs	Kurs/Katılımcı	Etkinlik	Etkinlik	Harcama
2007	1577	5	217	1	1360	165 500
2008	81	1	81	---	---	186 431
Toplam	1658	6	298	1	1360	351 931

KAYNAK: Çanakkale Belediyesi Faaliyet Raporlarından uyarlanmıştır.

YG 21 eğitim etkinliklerini MEB Halk Eğitim Müdürlüğü, Üniversite ve Belediye ile işbirliği yaparak gerçekleştirmektedir. Çanakkale YG 21 bünyesinde 2004 yılında kurulan Kent Konseyi, 8 Ekim 2006 da çıkarılan Kent Konseyi Yönetmeliğine uygun hale getirilmiştir. YG 21 in oluşturduğu engelli, gençlik ve kadın çalışma grupları Kent Konseyine devredilmiştir. Kent Konseyi Belediye tarafından finanse edilmektedir. Kent bilgi birikimine katkı sağlayan önemli çalışmalar yapılmakta, ve yapılan çalışmalar Kent Konseyi Yayınları olarak basılı hale getirilmektedir.

Çanakkale Kent Konseyi, 2008 yılı Genel Kurulunda hazırlanan Kent Eylem Planını değerlendirerek kent görüşü haline getirmiştir. Bu Plana göre, Eğitim, toplumsal çalışma alanının birinci konusu olarak belirlenmiştir ve Eğitim Eylem Planında(Ek.1) Çanakkale Belediyesi kurum olarak bütün faaliyet alanlarında ortaktır. Eğitim Eylem Planını benimseyen ve Kent Eylem Planının oluşturulmasında % 90 finansman sağlayan Belediye, herkese ulaşmak ve herkesi erişilebilir kılmak; eğitim hizmetlerinin sunumunda evrensel standartlara

ulaşmak; yaşam boyu öğrenmeyi sağlamak; her düzeyde katılımcılık kültürünü ve toplumsal içermeyi geliştirmek temel hedeflerine ulaşabilmek için gerekli projelere katılmayı ve yönetmeyi taahhüt etmektedir (KEP,2009:181).

Dış Kaynaklı Projeler Biriminin 2007 ve 2008 çalışmaları: 2007 yılında; **1. " Engelli Gençlerin Toplumsal Hayata Sanat Yoluyla Katılımı "** konu proje ile, "Farklı Ülkelerdeki Yemek Kültürünün Yerel Kültüre Yansımaları" konulu Avrupa Komisyonuna sunulan projeler kabul edilerek kesinleşmiştir.

2. " Kentte Yaşayan Gençlerin Karar Alma Süreçlerine Aktif Katılımı " konulu proje Avrupa Komisyonu'na; " Kentte Yaşayan Engelli Bireylere Mesleki Eğitim Verilmesi ve Kurulacak Olan Atölye Sayesinde istihdam Sağlanması " konulu proje Avrupa Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na sunulmuştur.

2008 yılında; toplam 8 adet proje yürütülmekte, bu projelerden üç adedi 2007 sonlarında hazırlıkları yapılmış ve 2008 de gerçekleştirilmiştir. Diğer beş adedi yürütülmektedir. Bu projeler şunlardır:

1. " Engellilerle Gerçek Sanat " projesi Belçika' da gerçekleştirilmiş, 6 engelli Katılımcı projeye dahil olmuştur. Proje, Çanakkale Belediyesi, Kent Konseyi ve Çanakkale Bedensel Engelliler Derneği ortaklığında yürütülmüştür. 19 000 Euro bütçesi vardır.

2."Gençler Yerel Yönetimde" Projesi Çanakkale'de gerçekleştirilmiş, Yunanistan İtalya, Romanya ve Letonya'dan belediye, kent konseyi ve YG 21 çalışanlarından oluşan 40 yerel yönetim çalışanı katılmıştır. 9,476 Euro bütçesi vardır.

3."Kültürümüz Bizi Yansıtır " Projesi, Bulgaristan'da gerçekleştirilmiştir. Çanakkale'den altı gencin katıldığı bir gençlik değişim projesidir. 7 000 Euro bütçesi vardır.

4."Birlikte Yönetelim" Projesi Çanakkale' de gerçekleşecektir. Proje ortakları, Çanakkale Belediyesi, ÇÖMÜ, Çanakkale Kent Konseyi, Çanakkale Doğa sporları İzcilik Gençlik ve Spor Klübüdür. 250 genç yararlanacaktır. 7 045 Euro bütçesi vardır.

5. "Yalnızca Senin Sesinle" Projesi Türkiye ve Litvanya'da gerçekleşecektir. Bu projeye İtalya, Yunanistan, Macaristan, İngiltere, Romanya, Litvanya,

Finlandiya, Letonya ve Türkiye ortaktır. 160 çocuk (7.sınıf öğrencileri) yararlanacaktır. 28 000 Euro bütçesi vardır.

6. "AB Değerlerini Öğrenmek " Projesi Çanakkale'de gerçekleşecektir. Yunanistan, İtalya ve Slovakya'dan Belediye, Kent Konseyi ve YG 21 çalışanları katılacaktır. Projeden 50 kişi yararlanacaktır. 16 434 Euro bütçesi vardır.

7. "Kişisel Gelişim İçin Outdoor Etkinlikleri" Projesi Çanakkale 'de gerçekleşecektir. Macaristan, Romanya, Yunanistan, Polonya ve Bulgaristan'dan eğitimciler katılacaktır. Projenin ev sahipliğini ÇÖMÜ keşif ve Macera Topluluğu ile Çanakkale Belediyesi ortaklığı yapacaktır. Projeden 60 kişi yararlanacaktır, 16 763 Euro bütçesi vardır.

8. "Barış Kampı" projesi Çanakkale'de gerçekleşecektir. İngiltere, Almanya ve Fransa'dan gençlerin katılımı ile gerçekleşecektir. Projeden 55 kişi yararlanacaktır. 19 000 Euro bütçesi vardır.

Bunlardan başka ; ‘*Toplumsal Gelişme Akademisi*’- 200 kadın - 61 000 Euro

‘*Kukla Atölyesi* ‘ 40 çocuk- 12 000 Euro

‘*Yerelde Engel Yok* ‘ 100 engelli- 30 000 Euro

olmak üzere üç adet hazırlığı yapılmış proje, uygun fon kaynağı çıkmasını beklemektedir. Toplam 103 000 Euro bütçeleri vardır (ÇBFR,2008:35-36).

**Çizelge:8 Çanakkale Belediyesi ,Eğitime Katkı Sağlayan Dış Kaynaklı
Proje, Katılımcı Sayıları ve Toplam Bütçesi -Euro-**

Proje	Hedef Kitle	Katılımcı Sayısı	Toplam Bütçe
11	Engelli,Çocuk(öğrenci), Genç,Yerel Yönetim Çalışanı,Kadın	967	225 718

KAYNAK: Çanakkale Belediyesi Faaliyet Raporlarından yararlanmıştır

3.1.2. Osnabrueck Belediyesi’nin Eğitim Uygulamaları

Eğitim sisteminin örgütsel ve yönetsel sorumlulukları hükümetin federal yapısı içinde belirlenir. Eğitim sisteminden tamamen eyalet sorumludur. Yüksek eğitim

kurumları eyaletlere (Lander), diğer okullar ise belediyelere bağlıdır. (Eurydice, 2003:8) Almanya, federal cumhuriyet olarak, her biri gerçek erke sahip üç yönetim düzeyinden oluşmaktadır. Bunlar; Federal düzey, eyalet düzeyi (Lander) ve belediyedir (Keller, 2004:2). Eğitim sistemi eyalet düzeyinde ele alınır ve eğitim uygulamalarını belediye aracılığıyla gerçekleştirir. Osnabrueck Belediyesi örgütlenme biçiminde, Belediyenin bir bölümü temel belediyecilik hizmetleri olan altyapı, şehircilik, temizlik ve finans gibi işlere ayrılırken diğer bölümü ise daha çok sosyal işlerin yürütülmesi için yapılanmıştır. Sosyal planlama, eğitim, sağlık ve vatandaşlık işleri bu kısımda, yönetim 2 ve yönetim 3 bölüm başlıkları altında değerlendirilmiştir (şema:5) .

3.1.2.1. Örgün Eğitime Yönelik Eğitim Uygulamaları

Almanya'da eğitim sisteminin uygulama birimi olan okullar eğitim hizmetlerini belediyeye bağlı olarak yürütürler. Osnabrueck Belediyesi, yönetimi altındaki yerel topluluğun eğitim hizmetlerini yürütmekle görevlidir. Okul bütçelerini oluşturmada Belediye özerktir, ancak; eğitim politikaları, müfredat programları, öğretmen atamaları ve öğretmen maaşları eyalet yetkisinde olduğundan mali yapının çerçevesinin belirlenmesinde eyaletin de görüşlerinin alınması olağan bir durumdur.

Almanya'da belediyelerin yönetim bütçesinde yer alan gelir kalemleri; toprak vergileri, kurumlar vergisi, gelir vergisi payı, katma değer vergisi payı, diğer yerel vergiler, eyalet fonu payı, belediye mallarından gelir, hizmetler ve harçlar olarak sayılabilir. Yatırım bütçesindeki temel harcamalar ise; belediye mallarının bakımı, kamu güvenliği yatırımı, okullar ve spor, kültür işleri, sosyal güvenlik, sağlık, spor ve eğlence, inşaat altyapı, ekonomik kalkınma, belediye işletmeciliği, mali etkinlikler gibi kalemlerden oluşur (Keller, 2004:14). Okullar Belediye'nin temel harcama kalemini oluşturur.

Osnabrueck Belediyesi'nin 2007 ve 2008 yılları toplam bütçeleri sırasıyla 467 087 800 (Ek:7) ve 469 541 200 Euro (Ek:8) olarak belirlenmiştir. Okullar

ve spor alt başlığındaki toplam harcamalar 2007 yılı için, bütçenin % 10,3 ü olan 48 154 400 Euro ve 2008 yılı için bütçenin % 10,1 olan 47 469 000 Euro olarak kaydedilmiştir. Bu harcamalara öğretmen maaşları dahil değildir. OB'nin harcama kalemleri incelendiğinde, okul taşımacılığı için 2007 yılında 4 961 000 Euro ve 2008 yılında da 4 715 200 Euro bütçe ayrıldığı göze çarpmaktadır. Bir başka harcama kalemi özel okullara yapılan hibedir. Bu amaçla 2007 yılı için 654 800, 2008 yılı için 620 000 Euro bütçe belirlenmiştir. Eğitim genellikle devlet okullarında yapılmasına rağmen yoksul öğrenciler için 2007 ve 2008 yılları için ayrı ayrı 125 000 Euro kaynak ayrılmıştır (Ek:9).

Çizelge:9 Osnabrueck Belediyesi'nin Toplam Harcamaları ile Okullar ve Kültür Harcamaları 2007-2008 Yılları - Euro-

	Toplam Belediye Bütçesi (a)	Toplam Eğitim (b)	Toplam Kültür Bütçesi (c)	b/a	c/a
2007	467,087,800	48 154 400	24 335 100	10,3	5,2
2008	469 541 200	47 469 000	25 301 100	10,1	5,4

KAYNAK: Osnabrueck Belediyesi Web Sayfası bütçe verilerinden alınmıştır.
Erişim : 20.12.2009

Kültür sanat ve eğitim etkinlikleri bir arada değerlendirildiğinden eğitim ve Kültür hizmetleri iç içe geçmiştir ve çoğu kez bir arada değerlendirilmektedir. Okulların bağlı olduğu bakanlık, Eğitim Bakanlığı (*Das Niedersächsische Kultusministerium*) olarak adlandırılmaktadır. Bu nedenle toplam kültür bütçesi başlığında müzeler, kütüphaneler gibi dolaylı eğitim kurumlarının yanısıra müzik ve görsel sanat okulları(*Musik- und Kunstschule*) da yer almaktadır (Ek:10).

OB tarafından yürütülen örgün eğitim hizmetleri kabaca aşağıdaki başlıklardan oluşmaktadır:

1.Okulların bina yapım kararı, fiziki altyapılarıyla ilgili temel hizmetler, bina yapımı, finansmanı, varolan binaların tamiri, bakımı ve fiziksel koşullarının sürdürülmesi.

2. Eğitim araç ve gereçlerinin sağlanması ve sürdürülmesi.
3. Müfredat programlarının uygulanması (belirlenmesi eyaletin görevi)
4. Öğretmen dışındaki okul personelinin istihdamı, maaşlarının sağlanması, diğer sosyal haklarının düzenlenmesi.
5. Özürlü gençlerin eğitimi için gerekli altyapının hazırlanması, eğitimlerinin yürütülmesi.
6. Zorunlu eğitim çağındaki bireylere ücretsiz olarak eğitim hizmetinin sunulması.
7. Yoksul öğrencilere bütçeden kaynak ayrılması (bir çeşit burs)
8. Özel okullara, devlet desteği niteliğinde hibe yapılması
9. Öğrencilere kamu okul taşımacılığı hizmetinin verilmesi.
10. Okullara hangi çevreden öğrenci alınması gerektiği kararının verilmesi

Okulöncesi eğitim kurumları da belediyeye bağlı okul sistemi içinde yer alır. Okul öncesi eğitimde 3 ila 6 yaş arasındaki çocuklar; kiliseler sosyal yardım dernekleri ve eyalet tarafından finanse edilen anaokullarına (*Kindergärten*) gitmektedirler. Bu okullar paradırdır. Eyaletin(Lander) önemli desteğine rağmen, ailelerden de eğitim karşılığında belli bir ücret alınmaktadır. Eğitim zorunlu değildir. 3-6 yaş grubunun okul öncesi eğitime katılma oranı tüm Almanya için 2008 verilerine göre % 90.3 tür (Eurydice,2009:4). Türkiye’de bu oran 2008 TÜİK verilerine göre yüzde 19.9, Çanakkale’ de ise %37 dir.

Osnabrueck Kentindeki okullar, genel amaçlı okullar ve mesleki eğitim veren okullar olmak üzere iki grupta toplanmaktadır:

1.Genel Amaçlı Okullar

İlköğretim (*Grundschulen*) , 6 -10 yaş arasını kapsamakta ve 4 yıllık ilkokul eğitimi verilmektedir. Zorunlu eğitimin birincil alanı olarak adlandırılmaktadır. Kentte 29 adet ilköğretim okulu vardır. Bu okullarda toplam 5463 öğrenci eğitim görmekte, 417 öğretmen eğitim vermektedir.

İlköğretim (*Förderschulen*), normal okullarda öğrenimini sürdüremeyecek gelişmişlik düzeyine sahip çocuklara özel ilkokul eğitimi sağlamak için

kurulmuşlardır. Kentte 4 adet özel eğitim ilkokulu vardır. 1060 öğrenci eğitim görmekte, 169 öğretmen görev yapmaktadır.

Ortaöğretim (*Hauptschulen*) okullarında eğitim 2+4 yıl olmak üzere iki basamaklıdır. İlk iki yıl öğrencilere oryantasyon eğitimi uygulanmakta, sonraki dört yıl lise eğitimi verilmektedir. Üç grup lise eğitimi veren okul vardır. Bu okulları bitirenler ilgili meslek yüksekokullarına devam etmektedirler. Kentte 3 adet Hauptschulen vardır. Toplam 770 öğrenci eğitim görmekte, 69 öğretmen görev yapmaktadır.

Ortaöğretim (*Realschulen*) okullarında eğitim, 2+ 4 yıl olmak üzere iki basamaklıdır. İlk iki yıl öğrencilere oryantasyon eğitimi uygulanmakta, ve 4 yıl lise eğitimi verilmektedir. Bu okulları bitirenler ilgili yüksekeğitim kurumlarına devam etmektedirler. Kentte 5 adet Realschulen vardır. 1835 öğrenci eğitim görmekte ve 137 öğretmen görev yapmaktadır.

Ortaöğretim (*Haupt- und Realschule*) okullarında eğitim, 2+4 yıl olmak üzere iki basamaklıdır. İlk iki yıl öğrencilere oryantasyon eğitimi uygulanmakta, ve dört yıl lise eğitimi verilmektedir. Üç grup lise tipinin birleştirilerek uygulandığı okullardır. Kentte 3 adet *Haupt- und Realschule* okulu vardır. 2380 öğrenci eğitim görmekte, 164 öğretmen görev yapmaktadır.

Ortaöğretim (*Gymnasien*) okullarında eğitim, 2+ 4 olmak üzere iki Ortaöğretim (Gymnasien) okullarında eğitim; 2+ 4 olmak üzere iki basamaklıdır. İlk iki yıl öğrencilere oryantasyon eğitimi yapılmakta ve 4 yıl lise eğitimi verilmektedir. Bu okulları bitirenler üniversitelere veya ilgili yüksekeğitim kurumlarına devam etmektedirler. Kentte 8 adet Gymnasien vardır. Bu okullarda 8180 öğrenci eğitim görmekte ve 614 öğretmen görev yapmaktadır.

Ortaöğretim (*Gesamtschule*) okulları, UNESCO projesi olarak kurulan bir karma ortaöğretim kurumudur. Kendi programlarının yanı sıra Avrupa ülkeleri içinde öğrenci değişim programları uygulamaktadır. 2+ 4 dört yıl eğitim bu okullar için

de geçerlidir. Kentte bir adet *Gesamtschule* vardır. 1640 öğrenci öğrenim görmekte, 150 öğretmen görev yapmaktadır.

Çizelge:10 Osnabrueck'te İlk ve Ortaöğretim Okullarındaki Öğrenci, Öğretmen ve Okul Sayıları (2009 yılı)

		Öğrenci	Öğretmen	Okul
G E N E L	İlköğretim (Grundschulen+	6 523	586	33
	Ortaöğretim (Hauptschulen+ Realschulen+Haupt- und Realschule+ Gymnasien+ Gesamtschule)	14 805	1 134	20
M E S L E K İ	Mesleki Eğitim (Berufsbildende Schulen)	14 520	579	5
	Mesleki Eğitim	14 520	579	5
	Toplam	35 848	2 299	58

KAYNAK: Osnabrueck Belediyesi Web sayfası Okul Bilgilerinden alınmıştır.
Erişim: 20.12.2009

2. Mesleki Eğitim Veren Okullar

Mesleki eğitim (*Berufsbildende Schulen*): Bu okullarda eğitim ikili sistem olarak uygulanmaktadır. Öğrenci okulda teorik dersler alırken, okuduğu meslek dalına göre haftanın belli günlerinde işletmelerde çalışmaktadır. İş başında eğitim bu okulların en önemli prensibidir. Osnabrueck' ta bu nitelikte 5 okul ve bu okullara iş arkadaşlığı yapan dört kuruluş bulunmaktadır. Bu okullarda 14 520 öğrenci eğitim görmekte, 579 öğretmen görev yapmaktadır.

Genel amaçlı ortaöğretim kurumunu bitiren öğrenciler, eğer yüksek öğrenime devam edeceklerse, bulundukları ortaöğretim kurumu veya devam edecekleri

yükseköğretim kurumunun niteliğine göre iki veya üç yıl daha yükseköğrenim öncesi (upper secondary) eğitim almak zorundadırlar. Yükseköğrenime devam etmeyenler ise 3 yıl yarı zamanlı kendi alanlarında eğitim almaları gerekmektedir.

Osnabrueck Kentinde (Osnabrueck Stadt) 2009 yılında 10 yıllık zorunlu eğitim kurumlarında 35 848 öğrencinin eğitim gördüğü, 2299 öğretmenin görev yaptığı kaydedilmektedir. Osnabrueck' te, zorunlu eğitim alanında hizmet veren 58 okul bulunmaktadır(Çizelge:10).

Osnabrueck'ün yaş gruplarına göre nüfus dağılımına baktığımızda 0-20 yaş grubunda yer alan 27 580 kişi, zorunlu eğitim grubundadır ki; bu da toplam nüfusun % 17,8 lik kısmını oluşturmaktadır(Ek:2)

Müzik ve görsel sanat okullarında 2007 /2008 kış (W) döneminde 3717 ve 2008/2009 kış (W) döneminde 3886 öğrenci eğitim görmüştür (Ek:11).

3.1.2.2. Yaygın Eğitime Yönelik Eğitim Uygulamaları

Belediyelerin kendi başlarına ya da diğer yerel yönetimlerle birlik kurmak suretiyle, yetişkin eğitimi amacıyla 'Yetişkin Eğitim merkezi' (Volkshochschulen) adı verilen eğitim kurumları oluşturma ve yönetme yetkileri vardır. Küresel rekabete uyum sağlayabilmek için, toplum eğitimi belediyeler tarafından önemsenmektedir. Bu kapsamda sürekli eğitim çalışmaları her yaş için ama özellikle gençlik çalışmaları dikkat çekmektedir. Belediye gençlikle ilgili çalışmaları iki grupta ele almaktadır. Bunlardan ilki, özürhüklerin eğitimi ve bakımı ile ilgili çalışmalar, diğeri ise sağlıklı gençler için gençlik merkezleri oluşturma ve boş zamanlarını değerlendirebilmek için tatil tesisleri ve gençlik kampları kurulması ve işletilmesi görevleridir. Belediyeler bu görevleri yürütürken çoğu zaman çeşitli dernekler ve belediye birlikleri ile işbirliği yoluna gitmektedirler”(Güneş,2009:4). Osnabrueck Belediyesi özellikle engelli gençler

ve yabancıların topluma uyumu konusunda çalışmalar yapmakta çeşitli eğitim etkinlikleri düzenlemektedir. Yabancı sayısı toplum nüfusunun yaklaşık % 9 luk kısmını oluşturmaktadır.

Kültür ve sanat alanında, opera, tiyatro, orkestra ve müze gibi alanlarda hizmet üretmek belediyelerin özerklik anlayışına göre yürüttükleri görevlerindendir. Kent kitaplıklarının kurulması, binalarının yapılması, kitap ve personel sağlanması, bunların finansmanı ve yönetimi de yine belediyelerin hizmetleri arasındadır (Güneş,2009:4). Bireylerin kişisel gelişimine yönelik olarak uygulanan, kısa süreli hobi ve gelişim kursları genellikle kiliselere bağlı sivil toplum kuruluşları tarafından yürütülmektedir.

1.Osnabrueck Yetişkin Eğitim Merkezi-OYEM- (*Volkshochschulen*) : Toplum üniversitesi olarak da adlandırılan bu okulda, toplumun her kesimine yönelik çok geniş yelpazede yaklaşık bin kadar program uygulanmaktadır. Bu programların genel başlıkları; kariyer geliştirme, sanat ve kültür, medya ve internet teknolojileri, siyaset ve toplum, psikoloji ve iletişim, diller, kadınlar için eğitim, eğitim ve temel eğitimin devamı şeklinde sayılabilir. Katılımcılara lise ve ortaokul diplomaları, kolej giriş sınavı için sertifika(*NAK-Nichtabiturientenkurse*), profesyonel eğitim sertifikaları verilmektedir. Almanca ve muhtelif dil programları yürütülmektedir. Göçmenler, çocuklar ve ergenler, dezavantajlı gruplar ve kadınlar, danışmanlık ve eğitim hizmeti almaktadırlar. OB, bu okullar aracılığıyla kentte rekabetçi ve sosyal gelişimini sağlayan bireyler ve kentte yaşayan göçmenlerin topluma entegrasyonunu hedeflemektedir. Eğitim paralıdır. Kursların niteliğine göre eğitim ücretleri değişmektedir. Örneğin kültür sanat alanında verilen üç aylık bir roleplaying programı yaklaşık 1500 Euro iken, NAK ise 700 Euro kadardır. Eğitim programları bireylere ikinci bir eğitim şansı sunmaktadır. Bu programlardan indirimli olarak yararlanacak kesimleri belediye ve okul yönetimi belirlemiştir. Bu gruplar; gençlik kartı olanlar, öğrenciler, işsizlik sigortasından yararlananlar, askerler, gönüllü olarak kamu hizmeti yapanlar ve Osnabrueck kimliği olanlardır. Kurslar üçer aylık programlar şeklinde uygulanmaktadır. Bu

okullar aynı zamanda belli bir sermayesi ve aktifleri olan kamu tüzel kişiliğine sahip kamu şirketleridir. Ortakları çeşitli vakıflar, belediye ve bazen eyalet olabilmektedir. Söz konusu okulda, 2007 yılında 17 669 kişi, 2008 yılında ise 16 769 kişi eğitim programlarına katılmıştır(Çizelge:11).

Çizelge:11 Osnabrueck Yetişkin Eğitim Merkezi Katılımcı Sayıları
2007- 2008 Yılları

Yetişkin Eğitim Merkezi (Volkshochschule)	2007 I+ II dönemler	2008 I+II dönemler
Kursiyer Sayısı	17 669	16 769
Katılımcı Sayısı (Bir Günlük Seminerler)	6 314	7 812

KAYNAK : Osnabrueck Kentsel Gelişim İstatistikleri (Ek:12)Erişim:27.12.2009

2. Diğer Kurumlar:

Aile Eğitimi Kursları, Katolik Kilisesi'nin organları aracılığıyla verdiği halk eğitim kursları ve etkinlikler ile Evangelist Birliği'nin düzenlediği eğitim etkinlikleridir. Sağlık, çocuk, eğlence her türlü hobi niteliğindeki çok sayıda boş zamanları değerlendirme ve sosyalleşme niteliğindeki kurs ve etkinlikleri kapsar. İşverenler Derneğinin (EIS_ Osnabrueck) düzenlediği mesleki eğitim kursları, profesyonel iş yaşamına yönelik olarak uygulanmaktadır. Alman Sendikalar Federasyonu (Niedersachsen-NorgGmbH) düzenlediği sosyal, kültürel ve politik eğitim etkinlikleri ile Aşağı Saksonya Birleşik Hizmetler Birliği(Bildungswerk ver.di) tarafından düzenlenen kişisel gelişim kursları çeşitli halk eğitim etkinliklerine örnek olarak gösterilebilir.

3. Kültür ve sanat etkinlikleri:

Osnabrueck Belediyesi sınırları içinde 2007 yılında müzeleri 153 909 kişi gezmiş; tiyatro, opera ve konserleri 357 372 kişi izlemiş ve bu alanda 1220 etkinlik düzenlenmiştir. 2008 yılında ise; 134 827 kişi müze ziyaret etmiş; 364 284 kişi tiyatro, opera ve konser gibi çeşitli etkinlikleri izlemiş ve bu amaçla 1212 etkinlik gerçekleştirilmiştir (Ek:13).

Belediye kütüphanesinden 2007 yılında 294 959 kişi faydalanmış ve 643 503 yayın ödünç alınmıştır. 2008 yılında kütüphaneden faydalanan kişi sayısı toplam 274 306 ve ödünç alınan yayın sayısı da 674 207 dir (Ek:14).

3.1.2.3. Hizmetiçi Eğitime Yönelik Eğitim Uygulamaları

Almanya'da Belediye Eğitim Enstitüsü 1910 yılında kurulmuştur. –dünyada ilk- Kamu personel sistemi her eyalet (lander) tarafından ayrı ayrı düzenlenmiştir. Ancak; her komünün (idari birim) ait olduğu bir idare okulu vardır. İdare okulları personel yetiştirir. Tüm eyaletlerde yerel yönetim personeli okulda eğitilir. Hizmet içinde öğrenir, personel adaydır. Ayrıca yeni teknoloji ve yeni yönetim yöntemleri ile ilgili geliştirme eğitimleri alır (Tortop vd.,2006) .

Osnabrueck Belediye 'sinin, Personel ve Organizasyon Bölümü her düzeyde sürekli eğitim ve iş başında eğitim hizmetleri sunmaktadır. Belediye tarafından tüm kamu kurumlarında çalışanlara ve çalışacak olanlara kapsamlı eğitim programları uygulanmaktadır. Bu programlar ;

- kişisel gelişim ve sosyal beceriler
- geliştirme uzmanlığı,
- bilgi ve iletişim ,
- yöntem ve teknikleri,
- sağlığı geliştirme "vital" ,
- yönetici ve genç yöneticiler,
- çırak seminerleri ,

gibi program başlıklarından oluşmaktadır. Her bir başlığın altında çok sayıda ders programı vardır. Örneğin, bilgi ve iletişimde *başarılı müzakere* ve *digital telefon işleme*; sağlığı geliştirmede *iş istasyonunda ergonomi*, *ilk yardım*; çıraklık seminerlerinde; *Almanca imla*, *kültürlerarası eğitim*; geliştirme uzmanlığında *forklift eğitimi* gibi teorik ve pratik her alanı kapsayan çeşitli ders programları uygulanmaktadır (Ek:15)

**Çizelge:12 Osnabrueck Belediyesi, Hizmetiçi Eğitim (Fortbildung)
Giderleri ve Toplam Personel Giderleri 2007-2008 -Euro-**

	2007	2008
Hizmetiçi Eğitim Giderleri	1 248 000	1 227 500
Toplam Personel Giderleri	6 968 900	7 044 300

KAYNAK :Osnabrueck Belediyesi Web Sayfası Bütçe verilerinden alınmıştır.
Erişim :19.12.2009 (Ek.16)

OB' de 2007 yılında, memur, işçi ve stajyer olmak üzere 2513 kişi, ve 2008 yılında ise 2544 kişi çalışmaktadır. Teorik eğitimler Personel ve Organizasyon Müdürlüğü'nce verilmekte, uzmanlık eğitimi hizmetleri ise belediye dışı kurumlardan da alınabilmektedir.

3.1.2.4. Eğitime Katkı Sağlayan Uluslararası Programlar

1.Osnabrueck Belediyesi tarafından 'öğrenen bölge '(Die Lernende Region-LRO) projesi uygulamaya konulmuştur. Proje kapsamında eğitim çalışması yapılacak konu başlıkları; demokrasi ve kültür, iş dünyası, çevre ve bilim, teknoloji olarak belirlenmiştir. Toplumun kültürel ve demokratik bilinci geliştirilmeli ve Osnabrueck'un barış kenti misyonuna katkıda bulunulmalıdır. Özellikle, çocukların ve gençlerin çevre ve bilim ile teknoloji alanlarında rekabetçi ve profesyonel bir gençlik olarak eğitilmeleri sağlanmalıdır. Bu proje kapsamında Belediye, kentte bir eğitim bürosu (*Bildungsbüro Osnabrück*) kurmuştur. Bu büronun amacı;

- Osnabrueck eğitim paydaşları ağı kurmak,
- Kentin eğitim olanaklarının görünürlüğünü sürekli kılmak,
- Eğitim verilerini izlemek,
- Bireyleri desteklemek, onlara rehber olmak ve özellikle dezavantajlı grupların ve göçmenlerin eğitimleri ile ilgilenmek,

olarak ifade edilmiştir. Eğitim bürosu, kentteki eğitim olanaklarının anlatıldığı bir eğitim portalı (os.bildungslotse.de) oluşturarak web ortamında yayınlamaktadır.

LRO projesinin çerçeve bilgileri şöyledir:

- Başlatanlar - BMBF ve Almanya düzeyinde ağ oluşturmuş 33 adet Alman Vakfı
- Sponsorlar - BMBF, AB, AB Sosyal Fonu
- Kaynak - 60 milyon Euro
- Organizatör - Alman Havacılık ve Uzay Merkezi (*Deutsches Zentrum für Luft- und Raumfahrt -DLR*)
- Tema Sponsor - Alman Çevre Vakfı (*Die Deutsche Bundesstiftung Umwelt –DBU*)
- Yerel Vakıf - Osnabrueck Vatandaş Vakfı

Almanya’da 2002-2008 yılları arasında ülke düzeyinde uygulanan proje, Alman Eğitim ve Araştırma Bakanlığı’nın (*Das Bundesministerium für Bildung und Forschung- BMBF*) öncülüğünde başlatılmış, Avrupa Sosyal Fonu(ESF) ve Bakanlığın kendisi tarafından fonlanmıştır. Bu projede, küresel dünyada daha rekabetçi bireylerle var olabilme ve yenilikçi (İnnovative) projeler üretebilme çabası vardır. Genel olarak devletin, bölgelerarası eğitim farklarını ortadan kaldırabilme, eğitimli ve profesyonel bir toplum yaratma ile göçmenlerin topluma entegrasyonunu (nüfusun yüzde 9 u yabancı uyruklu) sağlayabilme gibi hedefleri söz konusudur ve bu hedeflere ulaşabilmek için çeşitli eğitim etkinlikleri düzenlenmektedir.

Korel Göymen (2004:3-6) “ *Yerel Kalkınma Önderi ve Paydaşı Olarak Belediyeler* “ başlıklı makalesinde, günümüz toplumunda belediyelerin uygulaması gereken kalkınma ilkelerini, insan odaklı olmak ve sosyal sermayenin geliştirilmesine katkıda bulunmak; eşitlikçi ve kapsayıcı olmak, gerekirse bazı kesimlere pozitif ayrımcılık uygulamak suretiyle yörede ‘öğrenen bölge’ olma kavramını içselleştirmek olarak ifade etmiştir. Osnabrueck’te

uygulan LRO eğitim çalışmalarının, makaledeki açıklamaya uygun bir 'öğrenen bölge' örneği olduğu ifade edilebilir.

2. Osnabrueck Yerel Gündem 21 Etkinlikleri: Kentte Yerel Gündem 21, çalışma gruplarıyla faaliyetini sürdürmektedir. Bunlar:

- Alternatif gıda,
- Yoksulluk ve sağlık,
- Enerji, inşaat ve konut,
- Dürüst ticaret,
- Kadın,
- Kent gelişimi,
- Çevre,
- Yaşlılıkta yaşam

gruplarıdır. Çok kültürlü bir toplumda, barış içinde yaşayabilmek ve çevresel sorunlarla ilgili farkındalık yaratabilmek eğitimin her alanından ve sürekli yararlanmayı gerekli kılmaktadır. Bu nedenle, Osnabrueck Yerel Gündem 21 bazı ilkeler belirlemiştir. Bunlar :

- Bireylerin yaşam boyu eğitimi,
- Sosyalleşme gereksinimi olan çocuk, ergen ve aile eğitimi,
- Çevre ve sağlık konusunda bilinçlendirme ve farklı kültürleri kaynaştırma eğitimi olarak hedeflenmiştir (YG 21- Stadt Osnabrück).

3.1.3. Çanakkale Belediyesi ve Osnabrueck Belediyesi Eğitim Uygulama Benzerlikleri ve Farklılıkları

Kentin yönetiminde karar verme süreçlerine, halkın en yüksek katılımının sağlandığı yerel yönetim birimleri olan belediyeler, her iki ülkede de köklü bir geleneğe sahiptir. Her iki kentin yönetiminde seçimle işbaşına gelen meclis ve belediye başkanı vardır. Kendilerine yasalarla verilen yetki ve imtiyazlar konusunda tam yetkilidirler.

Osnabrueck Belediye Yönetimi ve Başkanı kentin üst düzeyde tek temsilcisidir.

Çanakkale Belediye Yönetimi ve Başkanı ise halkın temsilcisidir. Valilik kurumu merkezi yönetimin ildeki temsilcisidir. Bu durum ülkeler arasındaki kamu yönetimi yapılanma farklarından kaynaklanmaktadır. Osnabrueck Kenti'nde valilik kurumu yoktur. Devlet (eyalet) belediye yönetimini yerel düzeyde kendi temsilcisi olarak düşünmüş ve başkaca bir yönetim birimine gerek duymamıştır. Türkiye'deki yerel yönetim sisteminde kısmen valiliğin bir organı gibi çalışan seçimle işbaşına gelen İl Özel İdareleri vardır. Bu kurumlar da yerel gereksinimlerin giderilmesi amacıyla kurulmuş kamu kurumlarıdır. Ülkemizde kamu hizmetlerinin sunulmasında aynı coğrafi alan için üç ayrı yönetim birimi oluşturulmuştur.

Bu yönetsel yapılanmayı eğitim sistemi açısından inceleyecek olursak, Çanakkale'de, eğitim hizmetinin sunulmasında görev alan taraflar İl Milli Eğitim Müdürlüğü, İl Özel İdaresi ve okul yönetimleridir. Çanakkale Belediyesi'nin örgün eğitim sisteminde yetki ve imtiyazı söz konusu değildir. Belediye, ancak sosyal sorumluluk gereği bazı okullara maddi katkılarda bulunabilmekte ve halkı bilinçlendirmeye yönelik yaygın eğitim faaliyetleri yapabilmektedir. Osnabrueck kentinde ise tüm okullar (yüksek eğitim kurumları hariç) Belediye'ye bağlıdır. Okul yönetimleri görevlerini belediyenin denetiminde ve direktifinde yerine getirmektedirler. Belediye ve okul yönetimleri bu hizmetleri Eğitim Bakanlığı'nın (eyaletin) belirlediği çerçevede yürütür. Bu nedenle Osnabrueck Belediyesi eğitim uygulamaları ile ilgili benzerlik ve farklılık ortaya koymak mümkün olmamakla birlikte, yapısal olarak bazı saptamalar yapılabilir.

Osnabrueck Belediyesi'nin Eğitim, kültür ve Entegrasyon Bölümü bulunmaktadır. Okullar bu birime bağlı olarak eğitim işlerini yürütmektedirler. Eğitim stratejileri, eğitim programları, müfredat gibi işleyişi belirleyen yasal düzenlemeler ve uygulama yönetmeliklerinin hazırlanması ve öğretmen atamalarında Eğitim Bakanlığının (Eyalet) belirleyici olduğu görülmektedir. Okul açma, kaynak yaratma, öğretmenler dışındaki okul personeliyle ilgili karar alma ve uygulama ile ilgili konularda düzenleme yapma yetkisi belediyelere bırakılmıştır. Bu paylaşım Türkiye'deki okullarda dolayısıyla Çanakkale'de,

merkezi yönetim (İl Milli Eğitim Müdürlüğü) ağırlıklı olmak üzere, merkezi yönetim ve okul yönetimleri arasında gerçekleşmektedir.

Öğretmen yetiştirme, atama, özlük hakları ve maaşları hem Türkiye’de hem de Almanya’da devlet tarafından yürütülmektedir. Belediyelerin görevlerinden değildir.

Yüksek eğitim kurumlarının yönetimi, hem Çanakkale’de hem Osnabrueck’te devlet (eyalet) düzeyinde ve kurumun kendi yönetim düzeyinde gerçekleşir. Belediyelerin yüksek eğitim kurumlarıyla ilgili olarak herhangi bir yönetsel yetkileri bulunmamaktadır.

Çizelge:13Çanakkale ve Osnabrueck Belediyeleri’nin, Eğitim Uygulamaları ve Bazı Yönetim Özellikleri, Benzerlikler ve Farklılıklar

BENZERLİKLER	FARKLILIKLAR	
	Çanakkale Belediyesi	Osnabrueck Belediyesi
Seçilmiş Meclis ve Belediye Başkanları var.	Belediye halkın Temsilcisi.	Belediye,kentin üst düzey temsilcisi.
-Yüksek eğitim belediyenin görev alanında değil.	Valilik Var	Valilik Yok
-Öğretmen Yetiştirme, -Özlük İşleri -Atamalar İlgili bakanlığa bağlı	Yönetim Birimleri: Valilik İl Özel İdaresi Belediye	Yönetim Birimleri : Belediye
	Örgün Eğitimde: MEB, İl Milli Eğitim ve Okul Yönetimi yetkili.	Örgün Eğitimde: Belediye ve Okul Yönetimi yetkili.
	Finansman: Devletçe.	Finansman: Belediyece.
	Yaygın Eğitimde: HEM,Üniversite,Belediye yetkili.	Yaygın Eğitimde: Belediye ve Kiliselere bağlı STK’lar yetkili.
	Hizmet İçi Eğitim Okulu Yok	Hizmet İçi Eğitim Okulu Var.

Finansman yönünden incelediğimizde, Osnabrueck'te okulların hem yönetiminden hem de işletilmesinden belediyenin sorumlu olduğu görülmekte, okul yatırımları ve proje bazında eğitimle ilgili yapılması gereken harcamalarda merkezi yönetim görev alabilmektedir. "İlköğretimin Finansmanına Yerel Yönetimlerin Katılımı"nı inceleyen Yıldırım, yaptığı Türkiye Almanya karşılaştırmasında; öğretmenlerin finansmanında hem Türkiye'de hem Almanya'da merkezi yönetimin, basit harcama kalemlerinde Türkiye'de merkezi yönetim ve okul yönetiminin, Almanya'da yerel yönetimin, okullara yönelik projelerin finansmanında hem Türkiye'de hem Almanya'da merkezi yönetimin katılımlarının olduğunu ifade etmektedir(2004:73-78). Benzer durumun her iki ülkede de ortaöğretim kurumları için de geçerli olduğunu söylemek yanlış olmaz. Türkiye'de finansman konusunda yerel yönetim, bir başka ifadeyle belediye bu alanın içinde görünmemektedir.

Yaygın eğitim alanında; Osnabrueck Belediyesi mesleki eğitim ve OYEM'nin yürüttüğü eğitim programları hariç, diğer çok sayıda hobi, kültürel ve aile eğitimi niteliğindeki eğitim uygulamalarını Kiliselere bağlı sivil toplum kuruluşlarına bırakmıştır. Çanakkale'de ise yaygın eğitim hizmetleri Halk Eğitim Merkezleri, Üniversite ve kısmen Belediye tarafından yürütülmektedir

Hizmetiçi eğitim, Alman sisteminde sürekli olarak uygulanan örgütlü bir eğitimidir. Kentte tüm kamu personeli için eğitim programları uygulanmaktadır. Belediye, tek yönetim birimi olduğundan sadece Belediye çalışanları için değil, tüm kamu personeli için bu programların yürütülmesiyle ilgilenmektedir. Çanakkale'de böyle bir sistem yoktur. Belediyeler, diğer kamu kurumlarında olduğu gibi, 657 Sayılı Yasa gereği Devlet Personel Başkanlığı ve İçişleri Bakanlığı gözetiminde hizmetiçi eğitim hizmetlerinden yararlanırlar.

Eğitim uygulamalarındaki benzerlikler ve farklılıklar çizelge 13' te özetlenmiştir.

3.1.4. Çanakkale Belediyesi'nin Yararlanabileceği Osnabrueck Belediyesi Eğitim Uygulamaları

1.Çanakkale'de okul sistemi Belediye'nin görev alanı dışında olduğundan, yaygın eğitim alanında bazı uygulamalardan yararlanılabilir. Osnabrueck Yetişkin Eğitim Merkezi'nin uygulamaları toplum eğitimi açısından ilgi çekicidir. MEB Halk Eğitim Merkezi Programları analiz edilerek ve Çanakkale Kenti'nin kalkınmasında etkili olabilecek programlar öne çıkartılarak, sözkonusu programlar ÇOMÜ, Belediye ve Halk Eğitim Merkezi paydaşlığında ulusal veya uluslararası alanda geçerli olabilecek sertifika odaklı eğitim çalışmalarına dönüştürülebilir. OYEM' nin verdiği sertifikalar gibi sonuçlar üretilebilir ve dolayısıyla, örgün eğitim şansını bir şekilde kaybetmiş veya başka bir alanda bilgi ve ehliyet sahibi olmak isteyen bireyler için anlamlı katkılar sağlayan eğitim süreçleri ortaya çıkarılabilir. Ülkemizde zorunlu eğitim süresinin 8 yıl (Almanya'da 10 yıl) olduğu düşünülürse, günümüzde bile okulsuzların oranı Çanakkale için yüzde 14 ise (Türkiye için yüzde 29,1) bu çeşit bir eğitim modellemesi Çanakkale kalkınmasında önemli bir kaldıraç olarak kullanılabilir. Türk Milli Eğitim sistemindeki yasal düzenlemelerle, yerel yönetim yasaları bu uygulama için uygun gibi görünmektedir.

2.Çanakkale'de, Osnabrueck' te olduğu gibi bir eğitim ofisi kurulabilir. Kentteki tüm eğitim verilerinin yer aldığı okullar, öğretmenler, öğrenciler, eğitim programları, örgün veya yaygın olarak, tüm eğitim süreçlerinin listelendiği bir merkez oluşturulabilir. Bu merkez, başta Belediye olmak üzere kentte görev yapan tüm yöneticiler için önemli bir veri kaynağı olacaktır. Ayrıca katılımcılara, kentte uygulanan eğitim uygulamalarına daha kolay ulaşma olanağı sunacaktır. Var olan yasal durum bu birimi üretmeye yeterli görünmektedir.

3. İki Belediye arasında ortak hizmet içi eğitim programları uygulanabilir.

4. Çanakkale Belediyesi'nin Özürlüler Bürosu, Osnabrueck'ten modellenmiş gibi görünmektedir. Bu Büro'ya 1050 özürlü vatandaş kaydedilmiştir. Kentte

yaşayan özörlölerin gerek eğitimsel, gerekse fiziksel gereksinimleri giderilmeye çalışılmakta ve Özörlöler Derneği yönetime katılımıda paydaş olabilmektedir.

5.Çanakkale Belediyesi'nin, Osnabrueck gibi 'eğitim kenti' olma hedefi vardır; bu durum çeşitli araçlarla geliştirilebilir.

BÖLÜM IV

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

4.1.SONUÇLAR

1. Türkiye’de kamu yönetiminin yapılanması gereği, Çanakkale Belediyesi’nin eğitim hizmetleri yetki ve görevleri yoktur. Bu nedenle Çanakkale Belediyesi eğitim uygulamaları ile Osnabrueck Belediyesi eğitim uygulamaları tam anlamıyla karşılaştırılabilir değildir. Çanakkale Belediyesi’nin halkı bilinçlendirmeye yönelik çok sayıda eğitim çalışmaları vardır, fakat bunlar örgün eğitimin dışında çalışmalardır. Çünkü; Çanakkale Belediyesi yerel yönetim birimi olarak örgün eğitim sistemi içinde rol almamıştır. Öte yandan Osnabrueck Belediyesi kentteki tüm eğitim kurumlarının (Üniversiteler hariç) bağlı olduğu bir yönetim birimidir. Bu sonuç belediyelerin tercihleri değil, ülkelerindeki eğitim kurumlarının yönetsel olarak örgütlenme biçiminden kaynaklanmaktadır.
2. Çanakkale Belediyesi yönetim örgütünde , Eğitim Bölüm Müdürlüğü vardır, ancak bu birim Belediye çalışanlarının hizmetiçi eğitim programlarının yürütülmesine yönelik olarak oluşturulmuştur. Osnabrueck Belediyesi, kentteki tüm kamu çalışanlarının hizmetiçi eğitim programlarıyla ilgilenmektedir.
3. Çanakkale’de doğrudan sorumlu olmamakla birlikte Belediye, halk eğitim hizmetlerinde önemli roller almaktadır. Toplum eğitimi açısından, özellikle Toplum Merkezleri aracılığıyla önemli çalışmalar yapılmakta ve dezavantajlı gruplar topluma kazandırılmaktadır. Osnabrueck’te halk eğitim hizmetleri doğrudan Belediyenin sorumluluğundadır.
- 4.Çanakkale ve Osnabrueck Belediyeleri, uluslararası programlardan yararlanarak, Avrupa Birliği fonlarıyla desteklenen projeler ve Yerel Gündem 21 Platformu aracılığıyla yaygın eğitim alanında çalışmalar yaparak, halk eğitim uygulamalarına katkıda bulunmaktadırlar. Çanakkale’de Yerel Gündem

21 ve Kent Konseyi aracılığıyla eğitim çalışmaları devam etmekte, yapılan çalışmalar yazılı hale getirilerek, kentsel bilgi birikimi sağlanmakta, ve Çanakkale ile ilgili bir tür bilgi bankası oluşturulmaktadır.

5. Örgün eğitim kurumları Çanakkale’de devlet, Osnabrueck’te belediye tarafından finanse edilmektedir.

6. Çanakkale kent merkezinde hala, okuma yazma bilmeyen kişiler vardır. Sürekli okuma yazma ve meslek edindirme kurslarına gereksinim bulunmaktadır. Belediye sürdürülebilir kalkınma hedefliyorsa “sürdürülebilir yetişkin eğitimi”ni gündemine almalı ve daha fazla kentli bu eğitimlerde katılımcı olarak yer almalıdır.

4.2. ÖNERİLER

Araştırma sonucuna göre, eğitim uygulamalarının daha etkin olabilmesi ve daha çok sayıda kentliyi kapsayabilmesi için aşağıdaki öneriler düşünülmüştür:

1. Çanakkale Kenti’nin tüm eğitim hizmetleri ile ilgili kayıtların tutulduğu, güncel program ve duyuruların yer aldığı bir ‘eğitim ofisi’ ve bu ofise bağlı bir eğitim portalı kurulabilir.
2. Halk eğitiminde sürekli eğitim uygulanarak, eğitimlerden yararlanan kentli sayısı mümkün olduğunca arttırılabilir.
2. Yüksek eğitim düzeyinde ‘sürdürülebilir yetişkin eğitimi’ hedeflenerek yaşam boyu eğitim konusu gündeme alınabilir.
3. Çanakkale ve osnabrueck Belediyeleri arasında ortak hizmetiçi eğitim programları yapılabilir.

KAYNAKÇA

Ata, S.(2002).**Belediyelerde Halkla İlişkiler(Halka Dönük Yerel Yönetimler) Çanakkale Belediyesi Örneğinde Kavramsal Bir Değerlendirme ve Model Önerisi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Balay,R.(2004). “Küreselleşme, Bilgi Toplumu ve Eğitim”.**Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi**, Cilt 37,Sayı 2:61-82.

Basic Law for the Federal Republic of Germany (*Grundgesetz*). May.1949

Başaran, İ.E.(1996). **Türkiye Eğitim Sistemi**.Ankara.Yargıcı Matbaası.

Belediye Kanunu (5393 S.K.) ,**Resmi Gazete**,25874;Temmuz 2005.

Büyükşehir Belediyesi Kanunu (5216 S.K.), **Resmi Gazete**, 25531;Temmuz 2004.

Çanakkale Belediyesi Web Sayfası, Organizasyon Şeması
<http://www.canakkale.bel.tr/yonetim/organizasyon.asp?caid=94> Erişim:
26.12.2009

Çanakkale Belediyesi.(2007). **Faaliyet Raporu**. Çanakkale.

Çanakkale Belediyesi.(2008). **Faaliyet Raporu**. Çanakkale.

Çanakkale Belediyesi. (2009). **Kent Eylem Planı**. Çanakkale: Çanakkale Kent Konseyi Yayınları.

Çanakkale Valiliği.(2008). **Çanakkale İli Eylem Planı**. Çanakkale.
http://www.canakkale.gov.tr/duyurular/2008_eylem_plani.doc

(Erişim:27.03.2010)

Devlet Memurları Kanunu (657 S.K.), **Resmî Gazete**, 12056; Temmuz 1965.

Devlet Planlama Teşkilatı.(2004). **İlçelerin Sosyo- Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması**.Ankara: DPT.

Devlet Planlama Teşkilatı.(2006). **Dokuzuncu Kalkınma Planı 2007-2013**.

Ankara:DPT. <http://ekutup.dpt.gov.tr/plan/ix/9kalkinmaplani20061208.pdf>

(Erişim:06.12.2009)

Duru, Bülent.(2008).”Avrupa Birliği Kentsel Politikası ve Türkiye Kentleri Üzerine”. **Mülkiye**, Cilt 29,Sayı 246:61,63.

Eurydice.(2003). **Structures of Education,Vocational Training and Adult Education Systems in Europe, Germany 2002/2003** .

http://eacea.ec.europa.eu/ressources/eurydice/pdf/041DN/041_DE_EN.pdf

(Erişim: 20.12.2009)

Eurydice.(2007/08). **Organization of The Education System in Germany**.

http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/eurybase/eurybase_full_reports/DE_EN.pdf (Erişim: 20.12.2009)

Eurydice.(2009). **National Summary Sheets on Education System in Europe and Ongoing Reforms. Germany**.

http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/eurybase/national_summary_sheets/047_DE_EN.pdf (Erişim: 20.12.2009)

Falay, N.(2003). “Kamu Hizmeti ve Yerel Yönetimler İlişkisi”. **I Ulusal Yerel Yönetimler Çalıştayı**. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, İİBF Yayınları, Biga,s.45.

Göymen,K.(2004).“Yerel Kalkınma Önderi ve Paydaşı Olarak Belediyeler”.**Yerel Kalkınmada Belediyelerin Rolü-Konferans Bildirileri**. İstanbul: İPM.
<http://www.sabanciuniv.edu/ipm/tr/ArastirmaAlanlari/documents/KorelGoymen.pdf> (Erişim:24.01.2010)

Gözübüyük, Ş.(1978). **Türkiye’nin Yönetim Yapısı**. Ankara. Sevinç Matbaası.

Güneş, İ.(2009). Yerel yönetimler dersliği. Adana. Çukurova Üniversitesi, İİBF.
Yerel Yönetimler ve Eğitim Hizmeti.
<http://idari.cu.edu.tr/igunes/yerel/index.htm> (Erişim: 10.02.2010)

IULA-EMME. Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği - Toplu Konut İdaresi Başkanlığı.(1993).**Karşılaştırmalı Yerel Yönetim Yapıları Araştırması**. Yerel Yönetimlerin Geliştirilmesi Programı Raporlar Dizisi:4,İstanbul:TKİB

İl İdaresi Kanunu (5442 S.K.),**Resmi Gazete**,7236;Haziran 1949.

İl Özel İdaresi Kanunu (5302 S.K.), **Resmi Gazete**, 25745; Mart 2005.

Kadioğlu , M. <http://www.cevreciyiz.com/akademi/> Erişim:20.12.2009

Keller, A.(2004). “Belediyelerin Yerel Gelişmedeki Rolü:Almanya Örneği”. **Yerel Kalkınmada Belediyelerin Rolü-Konferans Bildirileri**. İstanbul: İPM.
<http://www.sabanciuniv.edu/ipm/tr/ArastirmaAlanlari/documents/ArnoKeller.pdf> (Erişim: 24.01.2010)

Kent Konseyi Yönetmeliği . **Resmi Gazete**, 26313;Ekim 2006.

Koç, T. (der.).(2004). **Çanakkale Yerleşmesinin Durum Raporu - 2003**. Çanakkale: Çanakkale Kent Konseyi Yayınları.

Kurt, T. (2006). “Eğitim Yönetiminde Yerelleşme Eğilimi” .**Kastamonu Eğitim**

Dergisi.Cilt 14 ,No 1:61-72

MEB Çıraklık ve Yaygın Eğitim Merkezi,

<http://cygm.meb.gov.tr/birimler/istatistik/hem/> Erişim:18.12.2009

MEGEP.(2007). **Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi: Türkiye ve Lizbon Hedefleri,Türkiye-AB Karşılaştırması.** Ankara.

Mildon, Y. (2003). “Yerel –Bölgesel Yönetimler: Avrupa Konseyi ve Yerel Yönetimlerimiz- Sınırötesi İşbirliği ve Yerel Yönetimler “ .**I Ulusal Yerel Yönetimler Çalıştayı.** Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, İİBF Yayınları ,Biga, s.123.

Milli Eğitim Temel Kanunu (1739 S.K.), **Resmi Gazete**, 14574;Haziran 1973.

Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun (3797S.K.) **Resmi Gazete**, 21226; Mayıs 1992.

Milli Eğitim Bakanlığı Milli Eğitim Müdürlükleri Yönetmeliği ,**Resmi Gazete**, 22175; Şubat 1995.

Milli Eğitim Bakanlığı 2009 Yılı Bütçe Raporu.(2008). Ankara. Devlet Kitapları Müdürlüğü.

Onbeşinci Milli Eğitim Şur’ası, Mayıs 1996.

Onaltıncı Milli Eğitim Şur’ası, Kasım 1999.

Onyedinci Milli Eğitim Şur’ası, Kasım 2006.

Özden.Y.(2008).**Eğitimde Yeni Değerler: Eğitimde Dönüşüm.**Ankara: Pegem A.

Şimşek, E. (2008). “Eğitim Perspektifinden Avrupa Birliğinde Değişim”. **Milli Eğitim**. Sayı,177. Kış/2008,s.110.

TC. 82 Anayasası , **Resmi Gazete**, 17863(Mükerrer); Kasım 1982.

Tortop, N. ve B. Aykaç, H.Yayman, M.A.Özer, (2006). **Mahalli İdareler**,Ankara: Nobel Yayınevi.

Türkiye İstatistik Kurumu.(2009). **Bölgesel Göstergeler 2008,TR22 Balıkesir, Çanakkale**. Ankara:TÜİK Matbaası.

Türk Dil Kurumu , **Büyük Türkçe Sözlük**.

Türk, E. (2002). **Türk Eğitim Sistemi ve Yönetimi**. Ankara: Nobel Yayınları.

UNDP.(2009). **Human Development Report**.

<http://hdrstats.undp.org/en/indicators/118.html> (Erişim:05.03.2010)

Ünüsan, T. (1996). **Avrupada Yerel Yönetimler**. Ankara: Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, Yayın No.9.

Yıldırım, K. (2004). **İlköğretimin Finansmanına Yerel Yönetimlerin Katılımı Açısından Türkiye ve Avrupa Birliği Ülkelerinin Karşılaştırılması**. Ankara. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yücel, A. (2003). “ Küreselleşme ve Yerel Yönetimlerde Reform Gereği.” **I Ulusal Yerel Yönetimler Çalıştayı**, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, İİBF Yayınları, Biga, s.99.

OSNABRUECK İLE İLGİLİ WEB SAYFALARI

Aşağı Saksonya Anayasası (*Verfassung Der Niedersachsen*), Mayıs, 1993.

http://www.landtag-niedersachsen.de/infothek/publikationen/Broschueren_pdf_downloads/verfassung_englisch.pdf Erişim : 19.12.2009

Federal Almanya Anayasası (Grundgesetz), Mayıs, 1949.

<https://www.btg-bestellservice.de/pdf/80201000.pdf> ,İngilizce,Erişim:30.03.2010

Osnabrueck Resmi Web Sayfası,

<http://www.osnabrueck.de>, Erişim: 20.12.2009

Osnabrueck Belediyesi Yönetim Şeması

http://www.osnabrueck.de/images_design/Grafiken_Inhalt_Rathaus_online/orga_nigramm_verwaltung.pdf Erişim: 26.12.2009

Osnabrueck,Okullar

<http://www.osnabrueck.de/5471.asp> -schulen-Erişim: 20.12.2009

Osnabrueck 2007,2008 Bütçeleri Ana Sayfası

<http://www.osnabrueck.de/30890.asp> Erişim: 20.12.2009

Osnabrueck 2008 Bütçe, (Ek:8),

http://www.osnabrueck.de/images_design/Grafiken_Inhalt_Rathaus_online/Haushaltssatzung.pdf Erişim: 20.12.2009

Osnabrueck 2007 Bütçe, (Ek:7)

http://www.osnabrueck.de/images_design/Grafiken_Inhalt_Rathaus_online/Haushaltssatzung_2007.pdf , Erişim: 20.12.2009

Osnabrueck Hizmetiçi Eğitim (Fortbildung)Programları, (Ek:15)

http://www.osnabrueck.de/Internet_Fobi/9075.htm Erişim: 19.12.2009

Osnabrueck Belediyesi Hizmetiçi Eğitim (Fortbildung) Giderleri, (Ek:16)

http://www.osnabrueck.de/images_design/Grafiken_Inhalt_Rathaus_online/%2810%29_Fachbereich_Personal_und_Organisation%281%29.pdf Erişim:19.12.2009

Osnabrueck Belediyesi Okullar ile İlgili Harcamalar, (Ek:9)

http://www.osnabrueck.de/images_design/Grafiken_Inhalt_Rathaus_online/%2840%29_Fachbereich_Schule_und_Sport%281%29.pdf ,Erişim: 20.12.2009

Osnabrueck Müzik ve Görsel Sanat Okullarındaki Öğrenci Sayıları, (Ek:11)

http://www.osnabrueck.de/images_design/Grafiken_Inhalt_Rathaus_online/Musik-und_Kunstschule.pdf Erişim : 27.12.2009

Osnabrueck Kültür ve Sanat Okulları ve Kültür –Sanat Harcamaları, (Ek:10)

http://www.osnabrueck.de/images_design/Grafiken_Inhalt_Rathaus_online/%2841%29_Fachbereich_Kultur%281%29.pdf ,Erişim: 20.12.2009

OYEM(Volkshochschule)

<http://www.osnabrueck.de/10623.asp> Erişim :27.12.2009

OYEM ile ilgili istatistikler, (Ek: 12)

http://www.osnabrueck.de/images_design/Grafiken_Inhalt_Rathaus_online/Volkshochschule_Kursteilnehmer_und_Besucher_in_Einzelveranstaltungen.pdf

Erişim :27.12.2009

Osnabrueck Tiyatro , Konser ve Sanat Etkinlik İstatistikleri, (Ek:13)

http://www.osnabrueck.de/images_design/Grafiken_Inhalt_Rathaus_online/Besucher_Staedtische_Buehnen.pdf Erişim: 27.12.2009

Osnabrueck Müze İstatistikleri , (Ek:13)

http://www.osnabrueck.de/images_design/Grafiken_Inhalt_Rathaus_online/Besucher_in_Museen.pdf Erişim : 27.12.2009

OsnabrueckHalle İstatistikleri, (Ek:13)

http://www.osnabrueck.de/images_design/Grafiken_Inhalt_Rathaus_online/Stadthalle_Veranstaltungen_und_Besucher.pdf Erişim: 27.12.2009

Osnabrueck Kütüphane İstatistikleri , (Ek:14)

http://www.osnabrueck.de/images_design/Grafiken_Inhalt_Rathaus_online/Stadtbibliothek_Besucher_und_Entleihungen.pdf Erişim: 27.12.2009

Osnabrueck Yaş Gruplarına Göre Nüfus Dağılımı-Pdf s.8; Uyruklarına Göre Nüfus dağılımı –Pdf s.12 ; Kent Nüfus Toplamı – Pdf s. 3 , (Ek :2)

http://www.osnabrueck.de/images_design/Grafiken_Inhalt_Rathaus_online/Bevölkerungsaufbau_2008.pdf Erişim : 27.12.2009